

DIRVA

JAV POZICIJA DĖL LIETUVOS NEPASIKEITUSI

S. Korbonskis, Pa-
vergtųjų Europos Tautų
Seimo pirmininkas, ry-
šium su jo ir seimo de-
legacijos apsilankymu
Valstybės Departamen-
te, sausio 7 d. gavo lai-
šką iš Valst. Departamen-
to, kurio priedų tarpe
yra ir toks PAREIŠKI-
MAS DĖL BALTIJOS
VALSTYBIŲ:

Kaip Jūs, be abejo ži-
note, apsisprendimo teis-
ės pripažinimas Balti-
jos tautoms yra tvirtai
nustatytas Jungtinių
Valstybių politikos dės-
nis, kurio ši vyriausybė
niekad nepaliknė neparei-
kusi pasaulio akivaizdų.
Mes tvirtai sulaukom pri-
pažinimą neteisėtai so-
vietinės vyriausybės
įvykdytai tų valstybių ir
jų teritorijų aneksijai.
Šios politikos vykdymo
nuoseklumo ir išsamu-
mo laipsniu Jungtinės
Valstybės, iš tikrųjų, vi-
sada yra laisvojo pasau-
lio valstybių priešaky.
Tai mes darom ne tik
prezidento, valstybės
sekretoariaus ir kitų šios
vyriausybės atstovų pa-
kartotinais mūsų po-
zicijos paryškinimais
bei atitinkamais veiks-
mais, atmetančiais So-
vietų autoritetą galia
Baltijos valstybėse (pav.
tėstinis prieškarinių Bal-
tijos valstybių vyriausy-
bių diplomatinį bei kon-
sulinių atstovų pripaži-
nimas), bet ir dabar tik-
rumoje keldami tą klau-
simą pasaulio forumuo-
se, ypač Jungtinių Tau-
tų Generalinėje Asam-
blėjoje, atitinkamomis
progomis ir rūpestingai
apsvarstymo plano rė-
muose iš viso atremda-
mi Sovietų imperializ-
mą. Mūsų pastangų
kreipti pasaulio nuomo-
nės spaudimą prieš So-
vietų valdymą Baltijos
valstybėse bei kitose pa-
jungtose srityse pavyz-
džių galite rasti Genera-
linei Asamblėjai pasa-
kytuose pareiškimuose,
padarytuose ambasado-
riaus Stevensonso 1961 m.
lapkričio 25 ir 1962 m.
spalio 23 d., ambasado-
riaus Yates 1963 m.
gruodžio 4 d. ir velio-
nies prezidento Kenne-
dy 1961 m. rugsėjo 25 d.

Vliko pirmininkas ga-
vo iš Valstybės Depar-
tamento tokio turinio
1967 m. sausio 9 dienos
laišką:

"Prezidentas prašo
mane atsakyti į Jūsų 1966
m. gruodžio 27 dienos
laišką, išreiškusį Jūsų
pritaurimą Jungtinių Vals-
tybių politikai Azijoje ir
Jūsų viltį dėl Lietuvos
laisvės ir nepriklausomy-
bės atstatymo.

Jungtinių Valstybių vy-
riausybė nuosekliai at-
sisako pripažinti Sovietų
Sąjungos įvykdytą Lietu-

Lietuvos Laisvės Komiteto pirmininkas V. Sidzikauskas (dešinėje) linki geros keliuonės Vliko pirmininkui dr. J. Valiūnui išskrendančiam į Pietų Amerikos lietuvių kongresą Argentinoje. Šios keliuonės metu dr. J. Valiūnas aplankys beveik visas Pietų Amerikos valstybes, susitikdams su vietos lietuvių veikėjais.
Ged. Naujokaičio nuotrauka

VLIKO VEIKLA REIKŠIS KONKREČIAIS DARBAIS

Sausio 14 d. New Yor-
ke susirinkusį Vliko
sukviestąją konferencij-
ją Vliko pirmininkas dr.
J.K. Valiūnas pradėjo
šių kelių minčių pareiš-
kimu:

Lietuvių tautai teko
nuolat kovoti su savo
laisvės bei nepriklausomy-
bės priešais iš Vakarų,
Pietų bei Rytų. Dėl
tų priešų puolimų 13-me
šimtmetėje sukurti
Lietuvos valstybė ilgai-
niui tapo sužlugdyta. Ir
prieš 49-rius metus iš
naujo atkurtoji mūsų
valstybė prieš 26-rius
metus vėl tapo sugriau-
ta.

Ne kartą priešus nu-
galėję, nugalėsime ir da-
bartinius, nes tiek Min-
daugo, tiek Vasario Še-
šioliktosios Lietuva pa-

vos ir jos Baltijos kai-
mytų aneksiją ir Bal-
tijos tautų apsiracijas į
laisvę bei apsisprendi-
mą vertina su užuojau-
ta ir supratimu.

Dėl Jungtinių Valsty-
bių iniciatyvų, nukreip-
tų į II Pasaulinio karo
žaidų užgydymą Euro-
poj, tai aš pridedu nuo-
rašą prezidento Johnso-
no 1966 m. spalio 6 d.
pasakytos kalbos, kurio-
je nubrėžiama mūsų po-
litika ir priėjimas prie
kaikurių tų sritį liečian-
čių klausimų".

Laišką pasirašė Wal-
ter J. Stoessel, Jr., vals-
tybės sekretoriaus pa-
dėjęs Europos reika-
lams pavaduotojas.

(ELTA)

sauliui žinoma ir duo-
da mums jėgų vėl atko-
voti jos nepriklausomy-
bei. Mūsų pareiga čia
yra veikti taip, kad pa-
vergtas lietuvis, patir-
damas apie mūsų darbus,
galėtų semtis iš jų dva-
sinio pasistiprinimo ir
pasididžiavimo.

Ateinančiais ir toles-
niais metais Vliko veikla
turės taip reikštis kon-
krečiais darbais, kad ji
būtų matoma ne tik mū-
sų pačių, o ir viso pa-
saulio. Mes turime at-
kreipti ypatingą dėmesį
į visame pasaulyje pa-
sklidusių lietuvių pajė-
gas, kad joms susidary-
tų progų ir galimybių ati-
tinkamai veikliau pasi-
reikšti Lietuvos laisvės

Detroito burmistras Jerome Cavanah Lietuvos Nepriklausomybės šventės proga pasirašo deklaraciją ir skelbia Detroito mieste Vasario 16 d. Lietuvos Nepriklausomybės Diena. Deklaraciją pasirašant dalyvavo (iš kairės) Vl. Selenis, E. Paurazienė, Detroito org. centro pirm. dr. K. Karvelis, burmistras J. Cavanah, Raimundas Sukauskas, Rita Garlauskaitė, LB apyl. pirm. J. Urbonas ir kun. Br. Dagilis. Detroito Nepriklausomybės šventė bus paminėta vasario 19 d. 2:30 val. Cobo Hall patalpose. Kalbės JAV senatorius Robert Griffin ir svečias iš Clevelando Algirdas Kasulaitis.

KONSULARINĖ SUTARTIS

VALSTYBĖS DEPARTAMENTAS SUSTIPRINO
SPAUDIMĄ Į SENATĄ PATVIRTINTI JAV
PRIEŠ DU METUS PASIRAŠYTĄ SU SOVIETŲ
SĄJUNGA KONSULARINĘ SUTARTĮ, PAGAL
KURIĄ ABU KRAŠTAI GALETŲ ATIDARYTI
SAVO KONSULATUS. — DEAN RUSK LAIŠ-
KAS FBI DIREKTORIUI HOOVERIUI.

VYTAUTAS MESKAUSKAS

Fraeitą savaitgalį
Valstybės Departamen-
tas paskelbė labai keis-
tą Valstybės Sekretor-
iaus Dean Rusk laišką
FBI direktoriui J. Ed-
gar Hoover, rašytą pra-
eitų metų rugsėjo 16 d.
ir trumpą Hooverio at-
sakymą. Tas laiškas lie-
čia jau prieš porą me-
tų padarytą Hooverio pra-
nešimą. Atstovų Rūmų
biudžeto (appropria-
tions) komitetui, kad so-
vietų konsularinio tink-
lo JAV padidėjimas rei-

kia tik sovietų špionažo
centrų padauginimą. Tas
pareiškimas buvo pada-
rytas 1965 m. kovo 4 d.
Po pusantrų metų Dean
Rusk nutarė sumažinti
to pareiškimo išpūdį, už-
klaudamas Hooverį, ar
jo pareiškimas ištikro
reiškia jo pasisakymą
prieš tą sutartį, kaip kad
mano tos sutarties prie-
šininkai?

"Aš tai (tą pareiški-
mą) kitaip vertinu -- ra-
šė Rusk Hooveriui --
man atrodo, kad jūs tik
pabrėžėte, jog to su-
sitarimo pasėkoje pasun-
kės vidaus saugumo pro-
blema proporcingai nau-
jai įsteigiamų sovietų
konsulatų skaičiui, vi-
sai neduodamas supras-
ti, kad FBI negalėtų su-
sidoroti su ta proble-
ma".

Hooveris su tokia in-
terpretacija mandagiai
sutiko, nes ne jo dalykas
yra užsienio politikos ve-
dimas -- tai prezidento
ir Valstybės Departa-
mento kompetencija --
jis tik nurodė į tos poli-
tikos įtaką vidaus sau-
gumo reikalams, už ku-
riuos jis yra atsakingas.

Iš Rusko laiško teks-
to, kuris buvo paskelb-
tas New York Times šeš-
tadienio numeryje, aiš-
kia matosi, kad jis buvo
skirtas ne pačiam Hoo-
veriui, bet plačiajai Ame-
rikos visuomenei, nestam
laiške, pavyzdžiui,
Rusk nurodo, kiek tūks-
tančių svetimų valstybių
tarnautojų su diplomati-
niu imunitetu jau yra
JAV teritorijoje ir kiek
jų tarpe yra sovietinio
bloko ir pačios Sovietų
Sąjungos išskirtinai (205

Washingtono ir 116 New
Yorke). Savaimė aišku,
kad Hooveriui tie duome-
nys nebuvo jokia naujie-
na. Kartu Valstybės Sek-
retorius pabrėžė, kad
ne tik sovietai, bet ir
amerikiečiai turistai So-
vietijoje turės naudos iš
padidinto ten JAV kon-
sulatų tinklo, stengėsi
sumažinti špionažo bai-
mę, pastebėdamas, kad
konsulatai vidutiniai tu-
rės tik kokius 8 ar 10
tarnautojų su diploma-
tiniu imunitetu ir kad
pradžioje nenumato-
ma daug naujų konsula-
tų, nors pagal 1964 m.
birželio 1 d. sutarties
raidę, kiekvienas kraš-
tas jų galės įsteigti kiek
ir kur nori, tačiau su
priimančio krašto su-
tikimu. Kitaip sakant
JAV sutiks priimti tiek
naujų sovietų konsula-
(Nukelta į 2 psl.)

IŠ VISO PASAULIO

● D. BRITANIJOS PREM-
JERAS H. Wilson ir jo dele-
gacija Paryžiuje siekė praver-
ti Anglijai vartus į Europos
Bendrąją Rinką, bet vėl susidū-
rė su savotiška De Gaulle poli-
tika. De Gaulle pareiškė, kad
tuo reikalu turės pasitarti su ki-
tų Bendrosios Rinkos kraštų
vyriausybėmis.

Kai prieš 4 metus buvo pa-
reikštas D. Britanijos noras
stoti į B. Rinką, visi kraštai
tam pritarė, tik vienas De Gaul-
le pasakė ne. Ir dabar jau yra
paskelbti keletois vyriausybių
oficialūs pareiškimai, kuriais
sutinkama D. Britaniją priimti
į ūkinę bendruomenę, kuri
savo pramonės potencialu vir-
šytų ir Amerikos pirmavimą.

● SOV. S-GOS PREZIDENTAS
Nikolai Podgorny, lydimas 22
vyrų svitos, lankosi Italijoje. At-
vykus į pastiklo Italijos prez.
G. Sargat, premjeras Aldo Mo-
ro ir kt. vyriausybės nariai.

Tą pat dieną sprogo bomba vy-
riausioje komunistų partijos būs-
tinėje.

Podgorny vizitas yra pirmas
toks Rusijos valstybės galvos
žygis po 1909 m. Šis vizitas
būdingas ir tuo, kad jį seka pa-
simatymas Vatikane su po-
piežium Pauliu VI.

● BRAZILIJOJE dideli potvy-
niai pareikalavo vieš 200 gyvy-
bių. Daugiausia nukentėjo Rio
de Janeiro apylinkės.

● PREZIDENTO JOHNSONO
paskelbta sekančių metų biu-
džete, be kitų dalykų, numato-
ma pakelti pašto mokesčius. I
klasės laišškai iš 5 c. privalės
turėti 6 c. pašto ženklus, oro
pašto -- iš 8 c. - 9 c. ir t.t.

Daugiausia nukentės laikraš-
čiai, kurių persiuntimo kaina
gali pakilti iki 30%.

Tai vėl didelis smūgis tauty-
bių leidžiamies laikraščiams,
kurių didesnė dalis savo skai-
tytojus pasiekia paštu.

● LEKTUVAIS, gelžkeliais,
laivais vyksta masinis JAV ka-
rinių bazių perkėlimas iš Pran-
cūzijos į kitus kraštus -- Bel-
giją, Angliją ir kt. Bazės priva-
lo būti likviduotos iki balandžio
1 d.

Prancūzijoje buvo arti 30,000
JAV karių, 40 karinių bazių.
Daugelis karinių aerodromų jau
pavirto tuščiais laukais. Ameri-
kiečių kariams įsakyta bazėse
nepalikti net ir elektros lem-
putės.

Stasio Butkaus vardo Detroito šaulių kuopos suruoštas sausio 15 d. Klaipėdos krašto atvadavimo minėjimas praėjo sekmingai. Prie dail. Vytauto Ogilvio scenovaizdžio ir Mažosios Lietuvos patriarcho Martyno Jankaus portreto nusifotografavo svečiai, Mažosios Lietuvos lietuviai ir Klaipėdos krašto vaduotojai. Iš kairės sėdi: Š. Budvietytė-Ruseckienė, J. Šimkus, M. Pederytė, R. Kaunelytė, R. Putriūtė, P. Bludžius, M. Šimkienė, F. Motuzas. Stovi: J. Petrulionis, A. Žiedas, G. Valentinas, A. Žiedienė, J. Augaitis, Br. Tatarūnas ir V. Tamošiūnas. Minėjime dalyvavo arti 150 svečių.

K. Sragausko nuotrauka

KONSULARINĖ SUTARTIS...

(Atkelta iš 1 psl.)

tų, kiek jų į savo kraštą išleis sovietai.

Savaime aišku, kad tas laiškas ir Hooverio sutikimas su vieno jo pasakytą sakinio interpretacija, nepanaikino Hooverio anksčiau pareikštos nuomonės, kad sovietų diplomatinės įstaigos visų pirma tarnauja sovietų špionazui ir subversijai. Už tat Chicago Tribune pirmadienį plačiai cituodamas visą Hooverio pareikšimą vedamajame, užvardintam "Soviet Spy Nests", stebisi, kaip bet koks sąmoningas senatorius gali balsuoti už tos sutarties ratifikaciją, jei ji atidaro užtvankas sovietų agentų potvyniui. Ir New Yorko Times mano, kad sutartis ir ši kartą susilauks nemažos opozicijos.

Jei taip, kodėl Valstybės Departamentui tos sutarties kaip tik dabar skubiai prireikė? Atsakymą į tą klausimą turbūt rasime Washingtono administracijos nore susitarti su sovietais neišsirengti apsigynimo sistemos nuo priešo raketų. Kaip žinia, sovietai tokią sistemą pradėjo išsirengti ir tai sukels amerikiečių norą tokią pat sistemą įsitaityti pas save. O ji kaštuotų apie 30 milijonų dolerių ir jos patikimumas nėra visai įrodytas. Pagal viceprezidento Humphrey pareikšimą "Face the Nation" televizijos programoje praeitą sekmadienį, sovietai parodė tokiai sutarčiai intereso ir tuo reikalu jau vedami pasikalbėjimai. Jei dėl to būtų sutarta, konsulai būtų viena iš daugelio priemonių šėkti tos sutarties pildymą, be to čia yra ir 'atmosferos' klausimas. Kaip gali siekti susitarimo su kraštu, kuris neturi teisės steigti savo konsulatų. Dėl visa to, Valstybės Departamentas apsisprendė pakartotinai reikalauti tos sutarties ratifikavimo, kaip neišskiriamą savo politikos Sovietų Sąjungos atžvilgiu dalį. Tačiau faktas, kad tam prireikė tokių nepaprastų priemonių, kaip kad minėtas Rusk laiškas, rodo, kad Amerikos visuomenė dar turi gerokų abejonių tos politikos vertę.

VIS PRO ŠALI...

Vilniuj, Kaune ar kitur Lietuvoj pastaraisiais laikais apsilankę vakariečiai, lietuviai ar nelietuviai, parsiveža vieną vienodai patirtą išpuolį, kad ten labai reta pamatyti gatvė viens kitą pasisveikinančius, o dar rečiau -- sustojančius pasikalbėti. Visiems atrodo keista, kad tokio, palyginti, dar nedidelio masto miestuose tiek maža viens kitą pažįstančių. Lankytojai, kurie Lietuvą anksčiau gerai pažinojo, yra turėję patyrimų, tiksliau paaiškinančių tokio "didmiesčio" reiškinio priežastį: žmonės bijo, vengia gatvės pasirodyti, kas su kuo pažįstamas. Kaikurie lankytojai graudžiai pasakoja, kaip pamatę gatvės einantį kadai buvusį artimam pažįstamą asmenį ar buvusį mokytoją, ir kaip toks, nors ir pažinęs ar net per apstulbimą prasiveržusį žodį sumurmėjęs, skubiai nusisuko ir pasišalino, lyg nieko nematęs ir nepastebėjęs...

Kad tai ne vien keleivių patirtas išpuolis ir ne išimtiniai atsitikimai, dabar, šių metų Literatūros ir Meno 2-me numeryje patvirtinta poetas Algimantas Baltakis viename iš savo naujųjų eilėraščių ("Iš Gedimino aikštės varpinės"). Sako:

"Iš varpinės žvelgiu į plačią aikštę, ir liūdnos mintys neučia apninka. Visom kryptim mažičiai žmonės vaikšto ir taip retai viens kitą susitinka. Pro šalį, vis pro šalį ir pro šalį, lyg būtų svetimi, lyg niekas jų nerištų. Nejuo žmogus minioj kitaip ne-

gali? Kad stabtelėtų bent... Ar atsigrižtų..."

Susimąstęs stebėtojas, pagaliau, berods ir atspėja, kodėl taip yra: "Visiems tie patys rūpesčiai, džiaugsmai, pavojai" ... Mėgino pats, žemėn nusileidęs, sveikinti visus ir visiems šypsotis. Bet -- "žmonės gūžčiojo pečiais ... Kažkoks beprotis!"

A. Baltakis, 36 m. amžiaus, jau 12 metų kaip baigęs universitetą ir apie tiek pat laiko pripažintas "tarybinis" rašytojas (taip pat ir žurnalistas). Naujajame eilėraštyje bus taikliai pa-
vaizdavęs vieną iš Lietuvos slegiančiųjų "tarybinių tikrovių". (ELTA)

LEIS NAUJĄ LAIKRAŠTĮ

Šį vasario mėnesį Vilniuje būsias pradėtas leisti naujas savaitraštis, Gimtasis kraštas, kurį leis "Kultūrinių ryšių su užsienio lietuvių komitetas", tas pats, kurs leidžia ligšiolinį slapuką Tėvynės Balsą. Naujasis laikraštis rašysias apie dalykus, kurie esą įdomūs skaitytojams "Lietuvoje ir užsienyje". Ligšiolinis "balsas" nuo skaitytojų Lietuvoj buvo slepiamas, ir bent dėl to (šalia kitų priežasčių) skaitytojai užsieny negalėjo būti tikrai įdomūs. Bet ir namie neslepimas laikraštis tose sąlygose negalės būti įdomus, kaip ir jau esame.

Nenumatoma, kad Gimtasis kraštas būtų laisvas nuo kompartijos ir

čekistų kontrolės ir kad jame būtų puoselėjami koki kiti interesai, negu tų dviejų įkvėpėjų. (ELTA)

60 METŲ NUO PIRMOS DAILĖS PARODOS

Sausio 9 d. suėjo 60 metų nuo pirmosios lietuvių dailės parodos atidarymo Vilniuje (pagal senąjį kalendorių tai buvo 1906 m. gruodžio 27 diena).

Adolfas Nezabitauskas (buvęs žurnalistas, dabar dirbąs Aušros muziejuje Šiauliuose) tos sukakties proga Literatūros ir Meno 2-me nr. atkreipia dėmesį į vieną tos parodos recenziją, idėją Skardo (socialdemokratų laikraščio) 1907 m. 1-me nr. Ten buvęs pareikštas atviras pasipiktinimas, kam į parodos atidarymą buvo pakviestas ir dalyvavo Vilniaus gubernatorius ir vyskupas baronas Ropas. A. Nezabitauskas paaiškina, kad tai buvo 1905 revoliucijos gdynė, kad "Kalėjimai buvo prikimšti valstiečių darbininkų, inteligentų, baudžiamieji būriai ir žandarai vykdė žiaurias egzekucijas, teismai trėmė žmones į Sibirą. Todėl carinės valdžios aukščiausio atstovo Vilniuje -- gubernatoriaus -- pakvietimas į parodos atidarymą negalėjo nesukelti pažangios visuomenės pasipiktinimo."

Taip buvo prieš 60 metų. Kai dabar į tokius atidarymus lankosi Kremliaus valdžios aukščiausias atstovas -- Popovo lydimas Sniečkus -- (o vyskupo vietoj iš Amerikos atskiviestas Bimba), tai šių laikų pažangiai visuomenei nėra kur viešai pareikšti savo pasipiktinimą. (ELTA)

KNYGOS IR LOTERIJA

Vilniuje sugalvotas naujas nelabai perkamų knygų išpardavimo būdas -- loterija. Knygynai pardavinėja loterijos bilietus, po 25 kapelkas. Kas ketvirtas arba penktas bilietas laimi, mažiausia pusrublių, daugiausia 50 rublių. Bet laimėjimai išmokami ne pinigais, o knygomis, pasirinktinai, aišku, iš tų, kokių yra knygų lentynose. (Leidiniai, kuriais pirkėjai domisi, loterijų nesulaukia. Kartais per kelias dienas viską išperka). Kad tuo knygų platinimo būdu domisi knygų, o tik loterijos mėgėjai, matyt iš to, kad Vilniuje per 10 dienų nupirkę 50,000 tos loterijos bilietų. Atseit, per 10 dienų vilniečiai staiga iš-

IŠ KITOS PUSĖS...

Porai savaičių po veiksmų konferencijos praėjus ir ilgą pranešimą perskaičius, atėjo reikalas apie ją pasisakyti ir iš kitos pusės. Aš labai atsiprašau visų suinteresuotų, tačiau syki išėjus į politinę ar kitokią sceną ir sušokus: 'Štai aš' -- negalima pykti, jei kas nors apie tai pasakys kitą nuomonę. Pagaliau, veiksmų užsimojimų pasisekimas priklauso nuo platesnės visuomenės pritarimo ir pažūros, už tat ir jiems turėtų rūpėti atskirų jos narių nuomonė.

Po tokio 'apsidraudimo' galiu pasakyti, kad man konferencijos komunikatas -- "Pranešimas Lietuvių Visuomenei" -- padarė labai sunkų įspūdį. Pagrindinis nutarimas (taip rašo ir Emilija Čekienė, dalyvavusi spaudos konferencijoje) buvo padaryti didesnę 'šurum burum' 1968 metais, 50 metų Lietuvos nepriklausomybės sukakties proga. Ir kad tai nutartų, kai kurie tos konferencijos dalyviai važiuo tūkstančius mylių ir padarė savo organizacijų išdams tūkstančius dolerių išlaidų, gali net sakyti -- niekuo nepateisinamų nuostolių. Juk dėl to galima buvo susitarti ir laiškais. Blogiau tai, kad žmonės pasišovė vadovauti išeivijos politikai davę suprasti savo 'liaudžiai', kad iki 1968 m. vasario 16 d. nelauktina jokių permainų. Nejaugi kas nors, kuris bet kiek pavarto laikraščius, gali tuo patikėti? Kas bus, jei iki tada pasibaigs Vietnamo karas, įsigalios konsulinė sutartis su sovietais, bus susitarta nestatyti priešrakietinės apsaugos ir JAV-Sovietų santykiai pasieks beveik sąjungos 'statusą'? Kokia prasmė tada bus kam nors aiškinti ar priminti, kad Lietuva prieš 50 metų prikėlus nepriklausomybę paskutinius 28 metus buvo jau pavergta? Jei išeivija ką nors gali pakeisti šioje galimoje įvykių raidoje, tai tik dabar, tuojau, kada visa santykių su sovietais problema dar yra Vietnamo karo išryškinta ir dėl to dar vyksta diskusijos Amerikos visuomenėje.

Keistai skamba ir nutarimų c. punktas: "paruoština visa reikalinga Lietuvos bylos medžiaga eventualioms Vokietijos taikos sutarties deryboms". Nejaugi po dvidešimt su viršum VLIKo, diplomatinės tarnybos ir kitų veiksmų veiklos dar tos medžiagos neturima? Ji turėtų būti seniai po ranka.

Dėl visa to, dar kartą atsiprašydamas, aš turiu prisipažinti, jog man atrodo, kad žmonės suvažiuo ir tik vėliau pradėjo galvoti, kodėl jie taip padarė. (vm)

PATIKSLINIMAS: Paskutiniame samprotavime 'iš kitos pusės' (sausio 23 d.) iškrito keletas eilučių, kuriose nurodoma, kad p. A. Butkaus išvados apie 'didžiąją koaliciją' Vokietija nėra tikslios, nes beveik tuo pačiu metu lygiai tokia pat koalicija iširo Austrijoje po 20 m. valdymo. Tik tada yra suprantamas ir likęs rašinyje sakiny: "Ir vienu ir kitu atveju tos koalicijos buvo sudarytos, kai kraštas atsidūrė bėdoje ir prireikė naujų priemonių, kurių viena partija nesiryzo imtis. Kai padėtis stabilizavosi, didžiosios koalicijos išyra." (vm)

leido 12,500 rublių "knygomis", kurių lig šiol jiems nereikėjo. Esą, ir iš kitų miestų toki "knygos mėgėjai" nekantriai laukia... loterijos bilietų.

Kauno dailininkai ryžosi kitokia loterija skatinti domėjimąsi dailės parodomis. Parodos lankytojas, pirkęs bilietą į parodą, palieka kasoj savo pavardę su adresu, o dienai baigiantis, tos dienos lankytojams loterijos būdu padovanoja porą trejetą paveikslų. (ELTA)

HELP WANTED FEMALE

RNS AND LPNS—Openings on all shifts and services, including Intensive Care Unit. Top salaries, fringe benefits, generous week-day shift bonus, plus additional premium for week-ends and holidays. Nurses home on grounds. Hospital is modern, accredited 130 bed institution located in Mt. Pleasant, Home of Central Michigan University. Call collect or write: Director of Nursing Services, Central Michigan Community Hospital, Mt. Pleasant, Michigan. Phone 773-7941. Area Code 517. (2-11)

HELP WANTED MALE

IMMEDIATE OPENINGS FOR EXPERIENCED PLANNER TYPE MILL OPERATORS VERTICAL & HORIZONTAL MILLING MACHINE OPERATORS ENGINE LATHE OPERATORS EXTERNAL CYLINDER GRINDERS INTERNAL GRINDERS AUTO TURRET LATHE OPERATORS SMALL TURRET LATHE OPERATORS AUTO PROFILE MILL OPERATORS ALL SHIFTS.

All applicants must be high school graduates or have 5 years experience. Must be able to do own set-up, read prints and have own tools. Permanent work for qualified men. Fringe benefits & top salary. Night differential plus bonus.

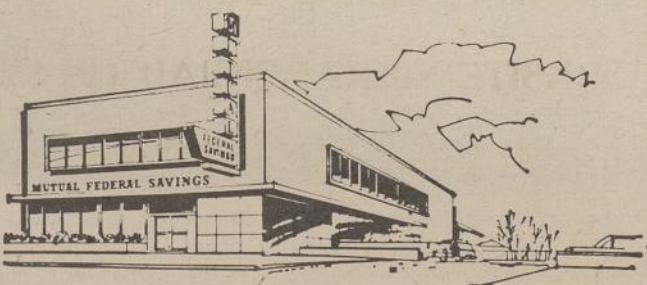
Apply or write to Personnel Department THE MIEHLE CO. DIV. OF MIEHLE GOSS-DEXTER INC. 2011 W. Hastings Chicago, Ill.

An Equal Opportunity Employer (140-14)

PLANINGAS TAUPYMAS

MOKA GERUS DIVIDENDUS.
PRADEK TAUPYTI SIANDIEN!

- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.
- Metinis dividendas 4 3/4% išmokamas du kart per metus už visas taupymo sąskaitas.

PARKING LOT — ADJOINING OUR OFFICE BUILDING

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD • CHICAGO, ILL. 60608
OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;
Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

DIRVAThe Lithuanian Newspaper
Established 19156907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103
Telephone: 431-6344.

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published every Mon., Wed., and Fri. except in case of
Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina:
pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais,
išskyrus šventes.

Redaguoją:

Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas

IR PRAEITIS TURI SAVO REIKŠMĘ

Perdaug dėmesio atkreipę į dabartį, praradome praeitį -- išpėjo Stanfordo Universiteto dekanas V.K. Whitakeris. Ir tai nėra vien tik vengimas mokintis istorijos ir semtis iš jos naujų pavyzdžių ateičiai, kaip tai jo buvo pastebėta studentų tarpe, bet tai yra liūdnas reiškinys mokslo sistemoje, kada viskas bandoma sukoncentruoti šios dienos technologijos reikalavimų skalėje ir kada studentas yra ištikinęs, jog jo apkrovimas praeities dalykais yra bereikalingas ir viską reikėtų pakęisti per vieną naktį.

Augant ir plečiantis technologijos mokslams, auga ir tos srities pramonė. O auganti pramonė reikalinga ne tik savo srityje išsimokslinusių vadovaujančių asmenų, bet ir vispasiškai išsilavinusių. Pagrindiniai žmogaus laisvės, jo moralės, garbės ir kt. principai nebeturės savo vertės, kai nebebus kas juos vertina. Tų principų taip lengvai nepaneigsi teisiantis, kad, štai, dabar jau yra atominis, kompiuterių ir technologijos amžius ir ką čia bepadės mokantis ir gaištant laiką su senomis istorijomis, graikų ar romėnų "pasakomis".

Su tokiomis tendencijomis kovoja rimtesni Amerikos mokslo vyrai, nors atrodo, kad ta jų kova susiduria su vis didesniais sunkumais. Nes gi -- kartą Amerika gyvuoja ir daro įvairiose srityse didžiulę pažangą, tai kam dar suklika galvas dėl principų, kurie kvaršino Lincolno, Jeffersono ar kitų jau praeityje nugrimzdusių protus.

Tų žmonių, kurie dar "nepasiduoda" ir stengiasi daiktus vadinti jų tikraisiais vardais, skaičius mažėja. Bet laimei, jų dar yra. Ir jie prabyla tada, kada jau grėsia pavojus netik senai išbandytiems principams, bet ir žmonių gerovei. Jie prabyla tada, kada vienas kitas ima ne tik galvoti, bet ir sprendimus daryti -- "naujojiškiau", lyg ir labiau prisitaikius "naujų laikų dvasiai". O nesunku suprasti, kad toji "naujųjų laikų dvasia", nelinkusi pažvelgti praeitin, nelinkusi pripažinti amžiais puoselėtų principų, nukrypsta ton pusėn, kur lemia ne principai, o tik tos dienos politiniai ar

kiti trumpalaikiai išrokavimai.

Vienas tokių kovojančių už "pastoviuosius" principus yra teisėjas David A. Pine. Jo vardas iškilo 1952 metais, kada jis paskelbė sprendimą, jog prez. Trumano plieno įmonių perėmimas valdžios žinion yra konstituciją laužęs aktas ir todėl neteisėtas.

Reikėjo, kad prez. Johnsonas jį paskirtų komisijon nusikaltimų augimui sostinėje priežastims iširti. Nereikia aiškinti tų nusikaltimų pobūdį nei kas tuos nusikaltimus daugiausia vykdo ne tik sostinėje, bet jau beveik visuose didesniuose Amerikos miestuose. Bet teisėjas D.A. Pine komisijos raportą (2 tomuose, 1800 psl.) rašant liko mažumone su savo atskira nuomone.

Daugumos nuomonė taip pat turi savo sveikus ir pagrįstus motyvus nusikaltimų priežastims išaiškinti. Negalėtų niekas užginti, jog nusikaltimo pagrinde visad rasis "socialinė liga", o kriminalistas negi gali būti sveikas žmogus? Daugumai bausmė -- tai pikta žodis, o brutalumas -- tai elgesys, kurio turi saugotis policininkas. Gi kelias į nusikaltimų priežastis veda per neturtą, diskriminaciją, blogas gyvenimo sąlygas ir aplinką.

Teisėjas Pine, neleidamas socialinės aplinkos įtakos į nusikaltimų priežastis, priėjo išvados, kad yra ir kitų, ne vien tik social-ekonominių motyvų, kuriuos reikia nagrinėti kovojant su nusikaltimų plėtoje. Būtent, reikia atsiminti, kad nusikaltimas yra nusikaltimas ir jis privalo būti baustinas. Tikras, greitas ir nešališkas įstatymų vykdymas veda prie pagarbos įstatymams. Nusikaltimų nepanaikins gydytojai ar pašalpas duodą socialinio skyriaus tarnautojai. Nusikaltimų nesumažins ir komisijos, siekiančios pagerinti nusikaltėlių sąlygas, juos teisiinant jų socialine padėtimi ir nereikalaujant atsakomybės prieš įstatymus.

Žmonių moralė -- tai ne atominio amžiaus išradimas. Socialinės sąlygos ne kompiuteriais keičiamos. Įstatymai per amžius buvo žmonijai kuriami jų pačių apsaugai ir gerovei. Įstatymų nepaisančiųjų teisinimas ir globojimas yra

Mažosios Lietuvos lietuviškumas

JONAS MIŠKINIS

Senovėje Mažoji Lietuva garsėjo savo kūrbiškumu ir lietuviškumu. Ji tikėjo savo tautiškumu ir dėl to tikėjimo kovojo, kentėjo, vilko sunkios vergovės nedaug. Išgyveno skaudžius pažeminimus, bet vis su rūsenančia laisvės viltimi. O šias galias pretenzijas į laisvės rytojų ji tvirtai rėmė garbinga praeitimi ir didinga senove. Prūsijos valstybė buvo beveik visiškai lietuviška. Čia atsirado pirmoji lietuviška spauda, lietuviški raštai. Čia iškilo pirmieji lietuvių tautos darbininkai, lietuviškos kalbos mylėtojai, pirmųjų lietuviškų raštų rašytojai, mokslininkai, daktarai, kunigai. Jų skleidžiama mokslo šviesa skverbėsi į kitų Lietuvos sūnų širdis ir sužadino ryžtą naujam gyvenimui.

Pradėta gyventi pilnutiniu tautišku gyvenimu. Ne tik bažnyčiose domėnavo graži lietuviška kalba, bet imta kurti tikybinę, mokslinę ir pasaulinę literatūrą. Krašte buvo lietuviškai auklėjama ir mokoma.

Lietuvio Dr. St. Rapagelionio, kuris nemokėjo nė žodžio vokiškai, įkuriamas Karaliaučiaus universitetas. Tai ano meto lietuvių židinis. Šio lietuvių profesoriaus Dr. St. Rapagelionio pasikaitas lankydavo ne tik daugelis studentų, bet ir pats kunigaikštis Albrechtas. Prof. Rapagelionis globojo universitete lietuvių studentus ir buvo jiems pats taurių pavyzdžių. Rapagelionis buvo pirmasis lietuvių tautoj, pradėjęs lietuviškai rašyti.

Prof. Rapagelionui mirus, kunigaikštis Albrechtas įsakė jį palaidoti karalių giminės kapuose ir ant jo antkapio iškalinti toki įrašą: "Čia guli didis vyras, Lietuvių Tautos garbė!"

Mažoji Lietuva davė mūsų tautai didelę kultūrinę vertybę -- pirmąją spausdintą knygą, Martyno Mažvydo evengelišką katekizmą.

Kuriuo tikslu ta knyga Lietuvoj atsirado? Į šią klausimą gražiausiai ir tiksliausiai atsako pačios knygos prakalba kurioj kreipiamasi į Di-

ne kas kita, o tik nevertinimas praeities patyrimo.

džiąją Lietuvos kunigaikštiją: "Garsioji Lietuva, didžių vadų laiminga auklėtoja".

Šitaip kalbėti ir išsireikšti gali tik didžios dvasios lietuvis, kuris visa širdimi nujaučia didžią vertybę ne tik savo tautos, bet ir valstybės. Čia jauste jaučiamas nepaprastas troškimas tą lietuviškumą iškelti ir pabrėžti. Tai buvo pirmųjų lietuviškų spausdintų žodžių keliama tėvynės vertė, lietuviškos kalbos meilė ir šviesos bei mokslo troškimas.

Ar ne pavyzdžiu būtų ir nūdien kartoti Mažvydo pirmosios knygos žodžius:

" -- Trokštame, kad ir mūsų dienos visur, kur tik gyvena lietuviai, bažnyčiose, šeimose vyrautų vieną vieną mūsų gimtoji lietuviškoji kalba; kad vien tik lietuviškoje kalboje Dievo žodis apsakinėtas būtų".

Kiekvienas lietuvis nujaus šių žodžių didelę tautiškąją dvasią. Taip, Mažvydas pirmasis padėjo tvirtus pagrindus mūsų lietuviškam spausdintam žodžiui. Jo raštai lietuviški ne tik forma, bet ir turiniu.

Be to, Mažoji Lietuva davė ištisą eilę žymių lietuvių mokslo vyrų, rašytojų, poetų, pvz., Donelaitis, Reza, Bretkūnas, Vaišnora, Kuršaitis, Vidūnas ir kiti didžiojo dainiaus poeto Kristijono Donelaičio nuopelnai, pradėjo ir pasaulinės literatūros pirmąją lapą, labai vertingą ir neužmirštamą. Donelaitis, tai šviesi žvaigždė Lietuvos padangėje. Jis ne tik didis dainius ir poetas, bet ir didis lietuvis ir lietuvių bei lietuviškumo užtarytojas, ugdytojas, saugotojas ir mylėtojas. Jis skaudžiai plaka vokiečius ir jų nedorybes.

Taip pat Mažoji Lietuva davė pradžią lietuviškajai periodinei spaudai ir pirmą lietuvišką laikraštį.

Mažosios Lietuvos žemės visada skyrėsi nuo priešininko žemių. Ribą buvo ženkli. O tą ribą suteikė kraštui gimtoji lietuvių kalba, papročiai ir dainos. Šios ribos priešininkas taip greit įveikti, pašalinti nebepajėgė. Ją sunaikinti nepadėjo nei kolo-

nizacija, nei karai, marai ir pikta bei sunki priepauda. Nepaliaujamai varomas nutautinimo darbas neįstengė visko išgriauti.

Nors vokiečiai nesi-gailėjo kraštutiniausių priemonių nutautinimui pasiekti, o vis dėlto siekiamas tikslas jiems pavyko ne taip greit.

Vokiečiai norėdami savo valdymą sustiprinti, pradžioje darė neva nuolaidų Mažosios Lietuvos gyventojams. Lietuvių kalba buvo įvesta ne tik bažnyčiose, bet ir visose viešose įstaigose. Raštai skirti lietuviams, buvo rašomi lietuvių kalba.

Didieji Mažosios Lietuvos lietuvybei sunkmečiai prasidėjo 1701 metais, kai Fridrikas I užsidėjo Prūsų karaliaus vainiką. Tada prasidėjo čionykščių lietuvių tikroji golgota. Kolonizacija smarkiai plito. Kraštas susilaukė didelių nelaimių: karų, po jų sekė ligos -- maras, nušėšs į kapus per 100.000 lietuvių.

Nepaisant to ir paspartintos kolonizacijos, Mažajoje Lietuvoje lietuviai neišnyko, savo būdo nenustojo, o priešinosi, lyg pabrėždami savo gyvybingumą ir lietuviškosios dvasios atsparumą drąsiai žengė lietuviškuoju keliu.

Valdant Mažąją Lietuvą Prūsų karaliams, jos lietuviškumas tarpais atsigaudavo ir stiprėdavo. Tačiau, buvo laikotarpių, kad vėl imdavo lietuviškumą smarkiai naikinti. Lietuvių kalbos iš mokyklų, bažnyčių ir viešojo gyvenimo šalinimas visu griežtumu prasidėjo po 1872 metų kai Vokietija, nugalėjusi prancūzus, gavusi kontribucijų, ėmė vokiečių reichą kurti, kai atsirado Bismarko centralistinė Vokietijos konsolidacijos politika. Lietuvių peticijos kaizeriui dėl lietuvių kalbos šalinimo iš viešojo gyvenimo paliko be pasekmių.

Bismarko pradėta Mažajoje Lietuvoje lietuvių teisių naikinimo politika buvo vykdoma ligi Pirmojo Pasaulinio karo.

Vokiečiai pripažindavo Mažosios Lietuvos lietuviškumą. Šį kartą visur vadino lietuvišku, istorikų raštuose, oficialiuose dokumentuose ir kt. Tačiau kartu laukė lietuviškumo mirties. Lietuviškumas buvo lai-

KUR OLIO PAVEIKSLAS?

Atsakymas P. Mitalui į klausimą Dirvoj gruodžio 2 d.

Į Jūsų paklausimą pranešu, kad a.a. A. Oliopaveikslas kabo PLB Vokietijos Krašto Valdybos būstinėje Schloss Rennhof - Romuva, Huettenfelde. Šitam paveikslui paskirta garbingiausia vieta, nes tenai lankosi svečiai iš kitų Vokietijos vietovių ir iš užjūrio.

Klasėse pas mus kabo kryžius ir vytis, kurias padarė dailės mokytojai A. Krivicki vadovaujant patys mokiniai. Atskirose pamokose mokytojai pakabina įvairias savo vaizdingumo priemones. Be to, modernioje statyboje langai užima visą sieną. Priešakinėje sienoje yra lenta. Tad klasės erdvėje paveikslams kabinti daug vietos ir nelieka. Būtų malonu turėti lietuviškų kūrinių, bet jie turėtų būti priitaikyti mūsų sąlygoms. A.a. A. Oliopaveikslas labai didelis, 98 cm x 78 cm. Mes labai pagėdautume, kad gerbiamieji lietuviai menininkai, prieš dovanodami paveikslus, pasitartų su gimnazijos dailės mokytoju A. Krivicku ar vadybe. Tik šiuo keliu galėtume tinkamai šią problemą išspręsti.

Tikėdamas, kad Tamsa su mano atsakymu bei pasiūlymu būsite patenkintas, lieku su geriausiais sveikinimais bei linkėjimais Jums asmeniškai ir Amerikos Lietuvių Tautinei Sąjungai Philadelphia skyriaus nariams.

Fr. Skerys, mokytojas ir Krašto Valdybos išdininkas.

komas kaip savotiška mirštanti retenybė. Šiai retenybei buvo paruoštas kapas. Vokiečiams teko skaudžiai apsilviti. Priešininkams laimėjimais besidalinant, Mažosios Lietuvos lietuvis atbudo, pareiškė tvirtą ir nepalaužiamą norą gyventi.

Visgi priešui nepavyko visiškai išplėsti lietuvių kalbos. Negailėjo jis visų perkrikštyti, kai pavardės dailiai lietuviškai skambėjo. Visi lietuviški vardai ir vietovardžiai vokiečiui, lyg nugrimzdusio miesto varpai, gūdžiai skambėjo ir priminė kiekvienam žingsnyje didelius lietuviškumui laikus.

LAIŠKAI

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNOJE

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. Canad. delux Wiskey 5th — \$3.98
2. Asbach Uralt 5th — \$5.49
3. Import. Napoleon Vermouth 5th — \$1.19
4. Import. French Napoleon Brand 5th — \$3.35

5. Bordeaux Import. White Wine 5th — \$0.98
6. Canada Dry Vodka 5th — \$2.98
7. Riccadona Vermouth 30 oz. Bolt. — \$1.29

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

AKIMIRKOS

BRONYS RAILA

Nerimai dėl gero vardo

Kai ateitininkės giedrininkės paskyrė tikstančio dolerių premiją Aloyzui Baronui už "Trečiąją moterį" ir po to, kaip paprastai, net spaudoje iškilo ginčų, kad konkursas neapsisėjęs be šunųbių ir netelsybių, rašyti ramius [spūdžius apie romaną pasidarė daug sunkiau, Bet sunkiausia dėl to, kad autorius dabar yra ne šiaip eilinis rašytojas, o Lietuvos Rašytojų Draugijos pirmininkas.

Niekad neturėjau blogo [pročio akiai gerbti valdžią, ir dėl to daug rūpesčių nebūtų. Ir Rašytojų Draugiją nariu patekau tik po karo, ne savo noru ir prašymu, o "aplinkybėmis taip susidėjus" (kaip teisininkai pasakytų, rebus sic stantibus). Mano palaidas elgesys amžiams buvo uždarys duris į tą garbingą Draugiją. Juk kai Draugijai įkurti vienoje Kauno Universiteto auditorijoje Balys Sruoga su Vincu Krėve sušaukė steigiamąjį susirinkimą, man anuomet teko labai atsakin-

ga pareiga visų trečiafrontininkų ir šiaip opozicininkų vardu padaryti pareiškimą, kad mes tokioj draugijoj nenorim ir negalim dalyvauti. Ir pasakyti motyvus, kodėl.

Ir tada po pareiškimo kokie septyni ar aštuoni, taip sakant, rašytojai demonstratyviai išėjom iš salės. Su mumis kartu išėjo ir Salomėja Neris. Tas išėjimas įėjimui ir nebuvo visiškai kvailas, tai vis dėlto turbūt gana juokingas. Jonas Aistis neperseniai, berods, rašė, kad dar ir dabar jis atsimenąs, kaip visam susirinkimui nutilus ant kietų auditorijos grindų garbiai skambėjo išeinančios Salomėjos batukai -- klept, klept, klept...

Nuo to laiko nebebuvo rašytojas, o su rašalu turėjau tiek bendro, kiek jo išlieja laikraštiniškai. Bet kai po karo jau Amerikoje Rašytojų Draugijos pirmininkas sykį laišku pranešė, jog staiga esu priimtas tikruoju nariu į Draugiją ir galiu

pradėti mokėti nario mokestį, tai apsisvarstęs ryžausi užmiršti senus gincus bei įžadus ir nuo tų metų, tik protarpiais pastreikuodamas, sąžiningai užsimoku nario mokestį.

Ir kadangi pagal kiek perkreiptą seną Bostono suklelių dėsni "taxation means representation", ėmiau daugiau domėtis Draugijos reikalais, o pirmiausia jos geru vardu.

O kaip tu išlaikysi gerą kokią draugijos ar institucijos vardą, jeigu vis nepaglostysi ir nepagerbsi jos priešakyje stovinčių vadovaujančių asmenų? Politikoje tai be galo rimta problema. Mes galbūt Lietuvą jau būtime išvadavę, jei ne tas beatodairiškas nesiskaitymas su tremties valdžios veiksmų ir rikiuojančių asmenų geru vardu. Jų kiekvienas jau nugutėtas, nukirstas ir sukaptotas. Kai kiti supuvusio medžio vidun pažūri, tai tik ir temato patvaikčius megalomanus, teis-mo baustus suklelius, tuščiaidurius nuliūs, karjeristus, fanatikus ir demagogus, dirbančius kitos šalies žvalgyboms, o gal ir pačiai Maskvai.

Tiesa, išskyrus tautininkus ir krikščionis demokratų, mūsų partietis partietis, kaip varnas varnui, retai tekerta akį. Kitoms partijoms nėra ir iš ko tarpusavy besikivirčyti. Su kuo ūkininkų partijoje besikirs V. Sidzikauskas, ar socialdemokratų partijoje koks dar neužgimęs vadas?

Iš kitos pusės, spaudoje matai labai gražų vaizdą, kuris galės didžiai klaidinti istorikus. Savieji savuosius labai iškėlia, išgrąžina, nuopelnų ordinais apkarsto, Vilko ar Alto reikšmę rojus spalvomis išdažo ir net įtikina, kad mūsų brangus Leonardas Valiukas privers (!) Amerikos kongresą, prezidentą ir Jungtines Tautas išskelti Lietuvos bylą ir ją laimėti...

Nebūtų nieko tokio ypatingo: politikoje, kaip ir miegamajame, visuomet nemaža pornografijos. Bet šiaip eilinis tautietis darbininkas tom iškilmingybėm retai tesusidomi, ignoruoja, gyvena anapus jų. Ir nesuskaitę, kiek kartų jį esu girdėjęs apie politikus išsireiškiant ko riebiausiai, neigiamai, pašiepiantčiai.

Baisiai nesinorėtų, kad tas pats būtų ir su Lietuvos Rašy-

tojų Draugija bei jos vyriausybėmis. O yra daug panašumų, nieko nepadarysi. Tad reikia palaikyti bent pirmininko prestižą. Negalima sakyti, pavyzdžiui, kad rašytojų pirmininkas yra prastas rašytojas. Liaudžiai ir kultūros priešams to tik ir be-trūktų. Tuoju išgirstum: -- Kokie čia jūs rašytojai, jeigu ir pats pirmininkas nemoka rašyti!...

Mes kai kurie losangeliečiai jau turime kiek patyrimo. Du metu su viršum čia išbuvo Lietuvos Rašytojų Draugijos valdyba. Tas pareigas mums maždaug smurtu primetė buvusioji valdyba iš New Yorko, o nariai balsavimu užtvirtino. Netrukus po rinkimų ir prieš pat pirmąjį valdybos posėdį pareigoms pasiskirstyti tuoj mus ištiko nelaimė: -- mirė vienas Draugijai labai reikalingas ir žymiausias naujosios valdybos narys, Mykolas Biržiška. Likome keturi našlaičiai. Valdybos kandidatų visai nebuvo, savanorių nė vieno, nei galimybių pririnkti papildomai trūkstantį narį.

To nežinint, gražioju pasi-skirstėm pareigomis, kur man atiteko pati šilčiausia vicepirm-ninko vieta. Teisingai kartą vėliau pastebėjo dr. E. Tumienė: -- vicepirmininko vieta draugijoje pati geriausia, galima nieko nevelkti ir jokios atsakomybės, o vistiek vicepirmininkas...

Bet užtat kiti trys nariai, kaip

lūptai, griebėsi darbo. Pirmininkas Bernardas Brazdžionis apsiėmė spaustuvėje surinkti ir išleidinėti Draugijos biuletenį, santykiuoti su visais vadovaujančiais veiksniais ir kietą ranką tvarkyti įvairius rašto politikos reikalus, išdėdinti Juozas Tūlins ryžosi išgelbėti Draugiją nuo labai artimo finansinio bankroto ir plėšte išplėšti užvilktintus ar niekada nemokėčius iš daugumos narių.

Sekretorė Alė Rūta įsteigė raštinę, tvarkingai rašė posėdžių protokolus, biuletenukus laikraščiams, užvedė ir per du metu pripildė toki turtinę Draugijos veiklos iliustruotą metraš-tį, iš kurio atelties istorikai apie losangelinio, stačiai angeliško Draugijos kūrybinio darbo laikotarpį galės rašyti aukso raidėmis.

Anksčiau sunkiausias valdybos darbas būdavo surasti lėšas Draugijos metinei literatūros premijai -- 500 dolerių.

Mums gi beveik užteko tik pirštu pamoti, gražiau nusišypsoti, ir per du metu turėjom 1000 dolerių. Literatūros mecenatai ta-

po Liet. Bendruomenės apylinkė su 200 dolerių, o po šimto dolerių: inž. Bronius Budginas, Kle-mas Galūnas, dr. Jonas Jurgil-ža, Negalima sakyti, pavyzdžiui, kad rašytojų pirmininkas yra prastas rašytojas. Liaudžiai ir kultūros priešams to tik ir be-trūktų. Tuoju išgirstum: -- Kokie čia jūs rašytojai, jeigu ir pats pirmininkas nemoka rašyti!...

Bet mūsų valdžios kadencijai pasibaigus, spaudos puslapių klonais ir pakluonėm kilo mur-mėjimas. Kodėl neapaskirtama nauja metinė literatūros premija? Kodėl dėsiam ar nenorim sudaryti jūrą komisijos? Kodėl toks neveiklumas ir apsieidimas?

Privačiai mėginom atskinti kaltintojams: -- o gi kad vis negalim nė smurtu priversti kokią kitą rašytojų grupę eiti naujon statutinę valdybą! Ogi kad jau prašėm ir po penkis laiškus išrašėm, bet niekas geruoju nesutinka įeiti į premijos skyri-mą jūrą komisiją. O gi kad kreipiantis bet kokiu reikalu į Draugijos narius po visą platų pasaulį, dažnai nė pusę jų neatsiliepia.

Bet kai prieš metus paskutinį kartą susirinkom į tylių, nos-talgiską posėdį paruošti popie-rių bylas ir jas perduoti ste-buklingai pasilaikojusiai čica-giečių rašytojų grupei, tai su-vedėm toki savo dviejų metų kadencijos balansą: --

Iš New Yorko buvusios LRD valdybos perėmėm -- 7 dole-rius.

Pajamų turėjom -- 2,122 do-lerius (įskaitant iš Liet. Fon-do jau išderėtus 500 dol. trečia-jai premijai).

Išlaidų -- 1,478 dolerius (įs-kaitant dvi premijas, laureatų kelioplinigius ir t.t.).

Įrašydinom LRD narių į Lie-tuvių Fondą su -- 100 dolerių.

Perdavėm Chicago pasiau-kojusiems didvyrams -- 554 dol.

Tad nūšikšči dvimetę veiklą užbaigėm 77 kartais vaisingiau, negu buvom perėmę iš New Yorko.

Lindna buvo atsivėikinti su išdu, bičiulišku valdybos narių bendradarbiavimu ir viskuo. Net ašaros norėjo akyse pasi-rodyti, bet paskui sutarėm, kad vis dėlto nėra dėl ko verkti.

Per visą valdybos losangeli-nę kadenciją drebėjau, kad tik Draugija nebūtų galutinai su-bankrutinta. Praeitiles patyri-mas rodė, kad Draugija rody-davo žymiai daugiau gyvumo,

kai jai vadovaudavo mažiau žy-mūs rašytojai ar ypač vos-vos-rašytojai. Aš tik vienas visiškai tikau į pastarąją kate-goriją. Bet kiti! Pirmininkas Bernardas Brazdžionis, juk kaip tik toks bet kokiai rimtai biurokratinė ir organizacinė veikla panardinti poezijos mig-lose. O be to, dar Alė Rūta, kuriai juk kasmet reikia pa-rašyti po naują knygą, tad ar turės kam kitam laiko. Be to, ir Juozas Tūlins (kuris, lai-mel, per tuodu metu kiek ap-stabdė pikantiškų novelių rašy-mą, idant liktų daugiau energijos Draugijos išdui pripildyti).

Ir jeigu nesubankrutinom ir kadenciją baigėm dar su stam-biu pelnu (žinoma, finansinėje ir administracinėje plotmėje), tai čia turėjo įvykti kaž kokia ypač nenormali išimtis. Mat, panašiai yra ir su kitų labai didelių kraštų literatū-ros draugijomis. Pvz., pran-cūzai nuo seno turi panašią profesinę draugiją, vardu La Société des gens de lettres. Jie irgi pastebėjo, kad šis draugija tuo vaisingiau ir gyviau veikia, kuo silpnėsni rašytojas jai pir-mininkauja. Kartą prieš šimtą su viršum metų jos pirmininku sutiko pabūti per daug stam-bus genijus Honorė de Balzac, ir draugija vos-vos nesuiro...

Todėl šiandien įgyjaudar nau-ją priežastį nerimui. Jei mū-sų rašytojų pirmininkas keps romaną po romano ir lups pre-miją po premijos, tai ir mūsų Draugijai greit atels pavojus išrinkti dūmais per kaminą. Rimtam ir juodam Draugijos darbu būtų naudingesnis ma-žiau kūrybingas ir gabus rašy-tojas. Ir kuo mažiau, tuo ge-riau.

Tad jeigu aš kartais neiš-vengsiu kiek šališkai suplonin-ti Aloyzo Barono "Trečiosios moters" blauzdas, tai vien tik Rašytojų Draugijos labui ir busimai gerovei.

PAREIŠKĖ VILTĮ...

Sausio 18 dieną išsiųs-tame laiške popiežiui Pauliui VI-tajam dr. J. K. Valiūnas Vilko var-du pareiškė viltį, kad popiežius, Podgorny ap-silankymo metu, turės galvoj ir Lietuvos ne-priklausomybės atsta-tymo reikalą, taip pat ru-sų valdžios praktikuoja-mo religijų persekioji-mo ir žmogaus teisių bei pagrindinių laisvių užgniaužimo klausimus. (ELTA)

BENEDIKTAS ZABIELA

NAUJAS DVARO PONAS

Ištrauka B. Zabelos romano "Klaida".

(2)

Fats Andrikonis, nusimetęs švarką, valė šiukšles iš po vieno tiltelio. Jo batai buvo purvini ir veidas aptaškytas. Atrodė, kaip miesto kanalų valytojas, bet ne dvarininkas. Dvaro darbininkai pradėjo galvoti apie jį kitaip, negu buvo susidaręs iš-pūdis iš kitų pasakojimų. Andrikonio rankose kas-tuvas sukinėjosi mikliai. Nei vienas iš darbininkų negalėjo jam prilygti. Po valandėlės darbo matėsi, kad čia dirbta prityrusių rankų.

Įvažiuodamas į dvarą Handels pamatė tikrą revoliuciją. Nors pats vieškelis ir buvo šlapias, bet vos įvažiavęs į alėją, baisiausiai nustebęs, pamatė neseniai pripiltą žvyrą. Pavažiavęs kiek toliau, rado visą būrį darbininkų, lyginančių žvy-rą. Darbininkai iš tolo atpažino Handelsio arkli, bet ilgai truko, kol susivokė, kad su aukšta skry-bėle ir gražiu švarku apsirengęs žmogus buvo tas pats Handels. Sustabdęs arkli, jis nelipo iš vežimo, bet išdidžiai paklausė:

-- Ui, ar nematėt dvaro pono?

-- Mes jį ir dabar matom, -- atsakė darbi-ninkai: -- Jis ten prie tiltelio.

Handelis, pasukęs arkli į šalį ir pririšęs prie krūmo, nuėjo pas tiltelį. Ten dirbo vienas, bet pono nesimatė.

-- Ar nematei, kur ponas nuėjo? -- paklausė jis dirbantįjį.

-- Koks ponas?

-- Šito dvaro ponas.

-- Jeigu labai greitai reikia, aš galiu pabūti juo.

-- Ui, tai būk tu vienas, o aš eisiu pono ieš-koti. -- Ir pasiremdamas botkočiu, grįžo atgal prie darbininkų.

-- Ko taip greit grįžti, ar tave išvijo? -- klau-sė darbininkai.

-- Nu, ne, aš neradau.

-- Kaip neradai? Eik šen, aš tau parodysiu, -- šaukė vienas iš darbininkų. Kiek pavadęs žy-dą atgal, parodė pirštu į kasantį žmogų:

-- Na, sakyk tik, kad dabar tu jo nematai.

-- Ui, kad čia ne ponas?

-- Tai kas, kad ne ponas.

-- Čia žmogus.

-- O tu nevidone! O ponas ar ne žmogus? -- Nejuokauk, -- maldavo Handels. -- Sakyk, kur yra ponas, aš jam atvežiau kaiką.

-- O man ką?

-- Tau kitą sykį, o šiandien ponui.

-- Eik ir kalbėk su juo. Jis ir yra ponas.

Nėra toks kaip visi kiti, bet mums jis yra ponas. Handels dar buvo atsargus, nes galvojo, kad darbininkai nori jį apgauti. Dėl visa ko jis vėl grį-žo prie kasančio žmogaus. Ši sykį atsargiau ir mandagiai:

-- Gal Tamsta gali pasakyti, kur aš galiu su-rasti poną?

-- Kam gi tau jo reikia?

-- Aš jam atvežiau kaiką.

-- Na, tai duokš, aš pabūsiu ponu. Ko bijai?

Ir pro atsegtą švarko atlapus Handels pamatė gražius šilkinius marškinius, kurie jam buvo pakankamas įrodymas, kad nors šis žmogus ir kasė, bet nebuvo dvaro eilinis darbininkas.

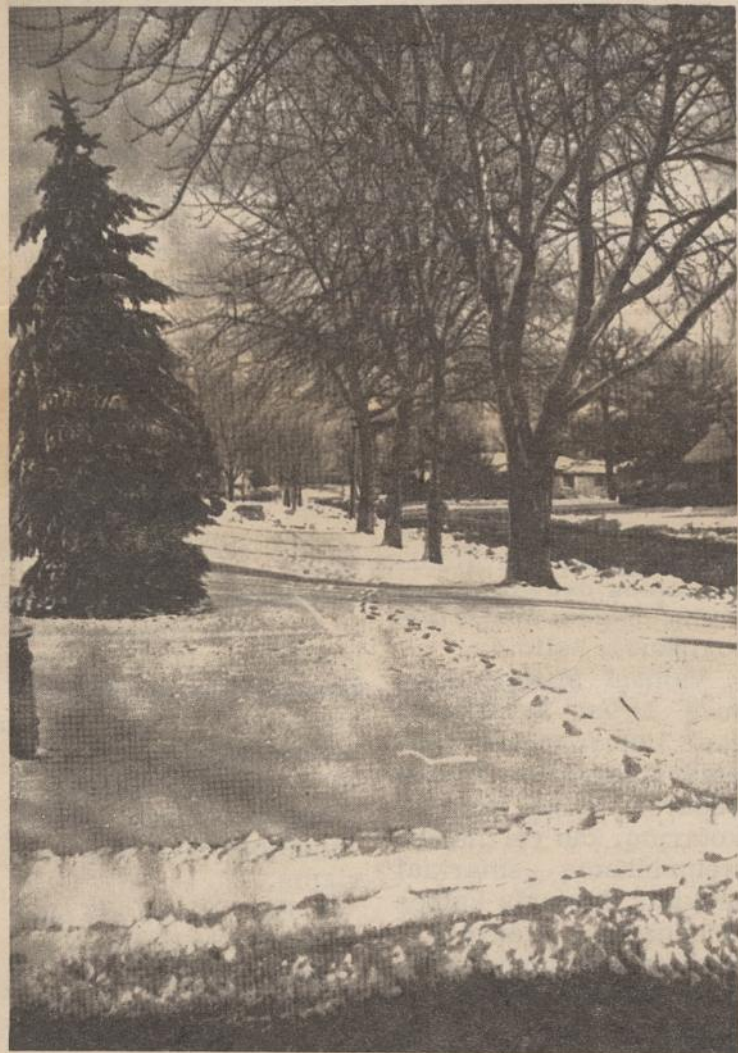
Po trumpo pasikalbėjimo Handels ir Andriko-nis žygiavo prie žydo vežimo. Handels, iškilmin-gai išvyniojęs keptas bandas ir vyno bonką, įteikė naujajam dvaro ponui Andrikoniui.

-- Negeriu, -- tarė Andrikonis, -- valgyti ir-gi nenoriu. Tik pasakyk, kodėl tu man tai atvežei?

-- Ui, aš į dvarą dažnai atvažiuoju, parduodu ir perku. Reikia su ponu sugyventi.

-- Ačiū labai, bet su dovanom dar peranksti. Jeigu nepyksi, aš išdalinsiu jas darbininkams.

Ir sulaužęs bandas į gabalus išdalino darbi-ninkams.

Pėdos sniege...

L. Knopfmilerio nuotrauka

Bendruomenės pastangos jaunimui organizuoti

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Valdybos paskelbtieji 1966-ji Jaunimo Metai baigėsi. Tų Jaunimo Metų programai vykdėti, Jaunimo Peticijos parašams rinkti ir Pasaulio Lietuvių Jaunimo Stovyklai bei Jaunimo Kongresui rengti buvo sudaryti įvairūs

centriniai organai ir Jaunimo Metų komitetai, kurie jau savo darbą baigė arba greitai baigs.

Pradėjus naujus 1967 metus reikalinga pasiinformuoti, nusistatyti ateities darbus, ir kur reikalinga -- persitvarkyti.

Jaunimo Metų Centriniai organai

1. PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESO KOMITETAS

a. Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso ruošimu ir pravedimu rūpinosi PLJK Komitetas, sudarytas iš centrinių JAV ir Kanados lietuvių jaunimo organizacijų deleguotų atstovų ir PLB Valdybos kviestų asmenų.

b. PLJK Komitetui vadovavo rinktas prezidiumas: pirmininkas Algis Zaprackas, vicepirmininkai Vaclovas Kleiza, Gabrielius Gedvila ir Eugenijus Vilkas.

c. PLJK Komiteto posėdis įvyko 1966 lapkričio 6 Chicagoje. Tuo posėdžiu PLJK Komitetas formaliai užbaigė savo darbą.

d. PLJK Komiteto pirmininkas paprašytas pristatyti Komiteto raštinę apyskaitą iki 1967 kovo 27 PLB Valdybai kartu su komiteto dokumentais ir bylomis.

e. Kai kuriuos PLJK Komiteto pradėtus darbus toliau tęsia ir užbaigs PLB Jaunimo Sekcija (kaip pvz. PLJKongreso leidinio galutinis suredagavimas ir išleidimas).

2. PLJK FINANSŲ KOMISIJA

a. Jaunimo Metų, Jaunimo Stovyklos, Jaunimo Kongreso ir Jaunimo Peticijos lėšų telkimu rūpinosi PLJK Finansų Komisija.

b. Finansų Komisijos bylos ir dokumentai perduoti PLB Valdybos sudarytai Kontrolės Komisijai patikrinti.

c. PLJK finansinė apyskaita bus paskelbta kartu su Kontrolės Komisijos tikrinimo aktu po patikrinimo (ne vėliau kaip iki 1967 kovo 27 d.).

d. Finansų Komisija

dar atlieka įvairias finansines operacijas: moka užsilikusias skolas, išrenka užsilikusius pinigus ir aukų lapus, platina likusį turtą (leidinius, ženklelius, etc.) ir t.t.

e. Finansų Komisiją sudaro: pirmininkas Vytautas Kamantas, vicepirmininkės Milda Lenkauskienė ir Jūra Gailiūšytė, izdininkė Birutė Juodikienė, sekretorius Andrius Šenbergas, nariai Kun. Jonas Grigonis ir Algis Garlauskas.

f. Finansų Komisija pagal nuostatus turi užbaigti savo darbą, pateikti apyskaitą ir perduoti knygas bei likusį turtą PLB Valdybai ne vėliau kaip iki 1967 kovo 27.

3. PLB JAUNIMO METŲ TALKOS KOMISIJA

a. Jaunimo Metų programos ir Jaunimo Peticijos reikalais rūpinosi PLB Jaunimo Metų Talkos Komisija.

b. Talkos Komisiją sudarė: Jūra Gailiūšytė, Vytautas Kamantas, Franas Karalius, Stasys Lazdinis, dr. Stepas Matas, dr. Giedrė Matienė, Vida (Kasperavičiūtė) Tallat-Kelpšienė.

c. Talkos Komisija savo darbą baigė 1966 gruodžio 31. Bylos perduotos PLB Jaunimo Sekcijai.

4. ĮVAIRIOS PLJK KOMISIJOS

a. Įvairiems specialioms darbams atlikti buvo sudarytos pagalbinės komisijos. Tos komisijos savo darbus atliko, pranešimus bei apyskaitas pateikė atitinkamiems organams ir tuo baigė savo kadencijas.

b. Tos komisijos buvo ir joms vadovavo: PLJK Būstinė -- Romas Sakadolskis.

Parodų Komisija --

Ramunė Kviklytė.

Lokio operos komisija -- Vaclovas Kleiza ir Danguolė Bartkuvienė.

Registracijos komisija -- Rūta Domarkaitė.

Banketo komisija -- Danguolė Markutė.

PLJK Leidinio komisija -- Romas Sakadolskis.

Spaudos ir Informacijos -- Eugenijus Vilkas. "Miss Lithuania" komisija -- Rūta Domarkaitė.

PLJK Ketvirtadienio vakaro -- Vacys Šaulys.

PLJK Penktadienio vakaro -- Elvyra Kavaliūnaitė.

Svečių globos ir nakvynių -- Dalia Tallat-Kelpšaitė

Programos ir studijų -- Gabrieliūs Gedvila.

Sporto komisija -- E. Vilas Žumbakis.

Amerikos lietuvių -- Vincas Samoška.

PLJK Nutarimų komisija -- Antanas Saulaitis SJ.

Amerikiečių spaudos

Jaunimo Metų komitetai

1. JAUNIMO METŲ KOMITETŲ SUDARYMAS IR JŲ DARBAI

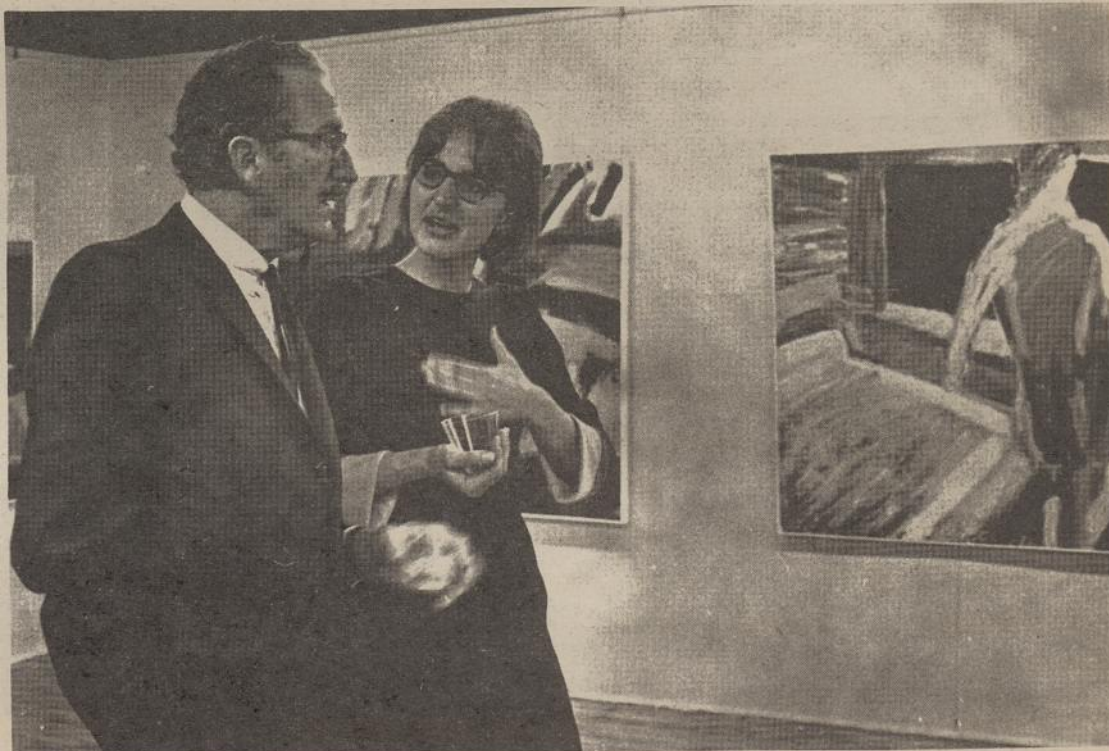
a. Buvo stengiasi sudaryti JM komitetus kiekviename krašte ir mieste, kur tik yra lietuvių.

b. JM komitetus organizavo Lietuvių Bendruomenės apylinkės, apygardos ir kraštų valdybos, jaunimo organizacijos ir JM centriniai organai.

c. Į JM komitetus įėjo visų kartų lietuviai.

d. Jaunimo Metų komitetai:

vykdė Jaunimo Metų programą savo vietovėje, rinko parašus Jaunimo Peticijai; telkė lėšas Jaunimo Kongresui remti; skatino vietovės jaunimą vykti į PLJ Stovyklą; skatino visus vykti į Jaunimo Kongresą (ir Dainų Šventę); organizavo ekskursijas į Jaunimo Kongresą, globojo iš kitų kraštų atvykusį jaunimą; vedė JM ir jų darbų informaciją vietovėje; padėjo PLJK Komitetui, Finansų Komisijai ir atliko įvairius kitus darbus.

Dailininkė Vida Krištolaitytė, padariusi Master of Fine Arts Pratt Institute New Yorke, diplominėje parodoje pristato savo darbus tos kolegijos direktoriui dr. R. Wickiseriui. Ged. Naujokaičio nuotrauka

inf. -- Kun. Gintautas Sabataitis SJ.

Kanados jaunimo sekcija -- Giedrė Rinkūnaitė.

Jaunimo Peticijos įteikimo -- Juozas Miklovas.

PL Jaunimo Stovyklos -- Antanas Saulaitis SJ ir Kęstutis P. Žygas.

šius sąskrydžius bei žygius.

b. Jaunimo Metų komitetai 1967 sausio-vasario-kovo mėnesiais persiorganizuoja pagal vietovės ir krašto sąlygas bei reikalavimus, iš anksto susitarę su atitinkamais LB organais (apylinkės, apygardos ar krašto valdybomis).

c. Persiorganizuoja ir vietovės, apygardos ar krašto Jaunimo Sekciją, kuri palaiko labai artimus ryšius su LB.

d. Atitinkama LB valdyba globoja ir rūpinasi savo Jaunimo Sekcija.

e. Pageidaujama, kad geresniems ryšiams palaikyti Jaunimo Sekcijos

pirmininkas būtų LB valdyboje narys jaunimo reikalams.

f. Jaunimo Sekcija turėtų susidaryti iš visų vietos jaunimo organizacijų skirtų, rinktų (ar pagal vietovės sąlygas -- LB kviestų) atstovų bei asmenų.

g. Kraštų Jaunimo Sekcijos palaiko artimus ryšius su PLB Jaunimo Sekcija.

h. Jaunimo Sekcija nėra ir neturi būti nauja organizacija, bet ryšių centras, per kurį jaunimo organizacijos, sambūriai ir įstaigos bendradarbiauja, remdamos Lietuvių Bendruomenės veiklą, ir per kurį LB pasiekia ir remia lietuvių jaunimą.

PLB Jaunimo Sekcija

1. Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongrese buvo sutarta įsteigti Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Jaunimo Sekciją, kuri koordinuotų ir palaikytų ryšius tarp lietuvių jaunimo visame laisvajame pasaulyje, talkintų PLB Valdybai.

2. PLB Valdyba patvirtino tokios sudėties PLB Jaunimo Sekciją:

Vytautas Kamantas -- PLB Valdybos vicepirmininkui; Milda Lenkauskienė -- PLB Valdybos sekretorė; Jūra Gailiūšytė -- PLB Valdybos kviesta narė; Antanas Saulaitis SJ -- PLB Stovyklų skyriaus vedėjas, Vaclovas Kleiza -- JAV LB CV narys jaunimui; Giedrė Rinkūnaitė -- Kanados LB Jaunimo Sekcijos pirm.; Rūta Domarkaitė -- Pasaulio Liet. Studentų Atstovybė.

3. PLB JAUNIMO SEKCIJOS PAGRINDINIAI TIKSLAI:

a. Palaikyti ryšius su visų kraštų lietuvių jaunimu ir jų centrais bei organizacijomis;

b. Rūpintis studijų savaičių, ekskursijų ir kongresų rengimu;

c. Skatinti ir padėti organizuoti stovyklas, rengti jų vadovus, parūpinti joms leidinius;

d. Informuoti jaunimą, lietuvių organizacijas, įstaigas, spaudą, radiją ir teikti reikalingą pagalbą;

e. Kelti jaunimo ryžtą kovai už Lietuvos laisvę;

f. Kelti bendruomeninę mintį ir skatinti jau-

nimą jungtis į lietuvių veiklą, ypač į Lietuvių Bendruomenės darbuotojų eiles.

g. Atlikti kitus, su jaunimu surištus, darbus.

4. PLB Jaunimo Sekcijos adresai:

Vytautas Kamantas, 477 Cole Plaza, Willowick, Ohio 44094. Telefonas. (216) 944-1448.

Jūra Gailiūšytė, 1829 Lampson Road, Cleveland, Ohio 44112. Telefonas. (216) 481-2164.

• Eltos Informacijų biuleteniai lietuvių kalba siunčiami lietuvių laikraščiu bei radijo programų redakcijoms ir su Vliku artimai bendradarbiaujančių organizacijų bei institucijų vadovybėms. Yra ir kitų organizacijų bei asmenų, pageidaujančių gauti tuos biuletenius, lietuvių ir net kitomis kalbomis leidžiamus. Jie leidžiami suaukotomis lėšomis, o leidimo išlaidos sudaro žymias sumas Vliko biudžete. Todėl, nuo šių metų pradžios, asmenys -- ne minėtųjų organizacijų bei institucijų vadovai -- lietuviškus ELTOS biuletenius galės gauti, paaukoję Vlikui ne mažiau kaip \$25.00 per metus, o biuletenius kitomis (anglų, arabų, ispanų, italų, portugalų ir vokiečių) -- ne mažiau kaip \$12.00. Aukos siųsti šiuo adresu: ELTA INFORMATION SERVICE, 29 West 57 St., New York, N. R. 10019.

NEPAMIRŠKIT
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

Grupė Los Angeles jaunimo ansamblio lietuvių dalyvavusių uždarant Lietuvos liaudies meno rodo Los Angeles universitete.

Lietuvių studentų Korporacija Romuva atgaivinta Australijoje. Komilitonai: Balys Auginas, Henrikas Kaladė, Kazys Kemežys, Antanas Krausas, Liudas Martinkus, Pranas Matiušas, Stasys Stankūnavičius, Albertas Zubras ir Henrikas Žemelis kreipiasi į po platųjį pasaulį išlaikytuosius romuviečius prašydami atsilipti. Atsiliepti galės gauti plačią informaciją apie Romuvos veiklą, nuotraukų, adresų, juostelių, kepurėlių, ženklukų ir t.t. Rašyti Stasiui Stankūnavičiui, 4 Coolinda Court, Mount Waverley, Vic., Australia.

Nuotraukoje: Korpi Romuva steigėjai, Kaune 1930 metais. Pirmoj eilėj sėdi iš kairės: Jonas Jankus, Stasys Grabauskas, Antanas Lukoševičius, Antanas Butkauskas, Jonas Kalvaitis, Antroj eilėj: Albertas Zubras, Liudas Martinkus, Vacys Stankūnas, Albinas Briedis, Petras Gamziukas, Arvydas Vaitiekaitis, Kazys Kemežys ir trečioj eilėj: Pranas Strakšas, Jonaitis, Liudas Duoba.

JAUNIMAS KRYŽKELĖJE

"Akademinese Prošvaistese" (Draugo sausio 21 d. laidoje) Algis

Rukšėnas bando aptarti "paradoksą, kylantį iš Lietuvos likimo nagrinėjimo dviejose kultūrose".

Mūsų studentijos ir jaunųjų intelektualų padėtis, be abejonės, esanti ištaijojama aplinkos, kuri supa amerikonišką universitetą ir amerikonišką bendruomenę. Pastaroji apima kasdieninį gyvenimą, antroji, lietuvių bendruome-

nė, jau kelia problemas kurių viena, -- Lietuvos likimo klausimas, iškyla į akademinį svarstymų plotmę.

"Amerikos bendruomenėje mes ginam laisvinimo idėją", rašo A. Rukšėnas, bet -- laikantis akademiškos to klausimo pusės, o ne realiosios. O tai vyksta todėl, kad šalia žodinių frazių neturima "realistiškos įvykdymo programos".

Kalbant apie užmetimus, kad jaunimas nesijungia į lietuvišką kultūrinį ir visuomeninį gyvenimą, A. Rukšėnas ta reiškinį priskiria prie "psichologinių klaidų" kategorijos ir įaiškina šitaip:

"Lietuviškas jaunimas Amerikoje gyvena tam tikrame savutės saugume. Jis jaučia tikrą tarpusavio solidarumą. Visa tai dalinai yra gera, dalinai ir bloga. Gera nes, žinodamas savo vietą kultūroje, gali nuleist savo psichologinius ginklus prieš kitus individus. Galima tada savo psichologines bei specifines jėgas vartoti bendresnių problemų sprendimams. Gi nereikia tų pačių jėgų vis vartoti, nagrinėjant savo santykius -- asmeniškus ir bendrus -- su kitais lietuvišiais individualiais. Tad lengva matyti, kodėl lietuvis aplamai jaučiasi gana drąsus amerikiečių bendruomenėje bei tokios situacijos, kuriose amerikietis jaunuolis jaučiasi suvaržytas ir netikras nei savo sugebėjimais bendroje socialinėje padėtyje, nei savo tos padėties nagrinėjimo tikrume. Amerikietis jaunuolis neturi tam tikrų psichologinių inkarų, kurie jį gali tvirtai laikyti prižiūri prie padėties, su kuria jis turi kaudis. Amerikietis jaučiasi izoliuotas. Jis turi prie daug padėčių prieiti kiekvieną sykį iš naujo. Bendrai pasakius, jis gyvena, kaip sociologas Tonnies yra pasakęs, "Gesellschaft" bendruomenėje. Kontaktai ir komunikacijos tarp savęs ir kitų yra antraeilės. Lietuviškas jaunimas išeivijoje tain pat turi lygiagrečių

lietuvis turi tvirtą inkarą, duodantį psichologinės stiprybės bendravime tarp savęs ir su Amerikos bendruomene. Lietuvių jaunimas yra priėmęs Amerikos kultūros dėsnius, kurie veikia žmogų 20 m. amžiuje, bet mūsų jaunimas taip pat jaučia tą, anot Tonnies, "Gemeinschaft" gyvenimo būdą, kuris duoda žmogui psichologinės stiprybės, nes tas žmogus žino, kad jis kam nors priklauso, kur jis yra šilčiau priimamas. Tą jausdamas, lietuvis jaunuolis gali veikti Amerikos bendruomenėje kaip tam tikras "drąsuolis", nes žino, kad jeigu jį išties koks nepasisekimas, tai dar yra ir kita kultūrinė bazė, kuri jam ištis motinos ranką, kuri egzistuoja, kaip sala, gyvenimo audroje. Panašiai jis gali jaustis ir daugiau subrendęs, nes dalinai jo kultūrinis likimas yra jam akivaizdus, kuomet amerikietis jaunuolis vis savo kultūrinio likimo ieško.

Dalis to išdidumo būti lietuviu kyla iš "tragiško herojaus" padėties ir iš tikrųjų daug lietuvių mano, kad tokia padėtis stiprina jų poziciją amerikiečių akyse. Iš to dalinai ir kyla Lietuvos išlaisvinimo klausimas. Ir tas klausimas pristatomas kaip lengvai įvykdomas dalykas, nors jis ne vienu atveju gana sunkiai realizuojamas, kaip ir kiekvienas idealas".

Bet, anot A. Rukšėno, čia susiduriama ne vien tik su "bendruomenišku", bet ir su individualumo problema. Susiniveliavimas bendruomenėje nebeatitinka jauno intelekto reikalavimams, nes gi visur, kaip juodas debesys, čia slegia Lietuvos likimas. "Jaunimas nori sprukti iš to uždaro bendruomenės gyvenimo", sako A. Rukšėnas, pridurdamas, kad ne vienas pasidaro ir ciniku, kai "psichologinė nuotaika verčia bendradarbiauti su savaisiais, tuo tarpu intelektualinis brendimas jaučia ir tą slegiančią vienybę". Iš to kyla "maištavimas prieš visų priimtas lietuviškas idėjas, net priteidmant Lietuvos išlaisvinimo idealo šviesą". Bet amerikiečių tarpe, kur nebejaučiama toji "uždara vienybė" su kitais, tą pačią kultūrą ir mūsų politinį idealą

DIRVOS NOVELĖS KONKURSA

TEMA. Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.

ILGIS. Novelės rankraštis privalo būti ne trumpesnis, kaip 16 standartinių mašinraščio puslapių spaudai, pralaidžiant vieną tarpą. Pageidaujama, kad novelė nebūtų ilgesnė, kaip 50 mašinraščio puslapių, tačiau toleruojamos išimtys, atsižvelgiant į novelės siužetą ir meninę vertę.

LAIKAS. Paskutinė rankraščiui įteikti data: 1967 metų balandžio 30 d.

ADRESAS RANKRAŠČIAMS SIŪSTI: Dirva, Novelės Konkursas, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103.

PARUOŠIMAS. Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti paruošti rašomąja mašinėle ir pasirašomi slaptyvardžiu. Tas pats slaptyvardis užrašomas ant pridėdama voko, kuriame užlipinamas raštelis su autoriaus tikrąja pavarde, adresu ir telefono numeriu. Vokas nebus atidarytas, jeigu ant jo bus pažymėta: nelaimėjus -- neatplėsti.

SĄLYGOS. Laimėjusiam autoriui 250 dolerių premija bus įteikta 1967 m. Konkurso skelbėjas turi teisę premijuotąją novelę be papildomo atlyginimo spausdinti Dirvoje atskiru leidiniu ar novelių rinkinyje. Autorius gali premijuotąją novelę spausdinti antrąjį leidimą arba jos siužetą rašyti dramą, poemą ar romaną.

NEPREMIJUOTIEJI RANKRAŠČIAI grąžinami jų autoriams arba paliekami naudotis konkurso skelbėjui atskirai sutartomis sąlygomis.

JURY KOMISIJA sudaroma iš trijų asmenų. Ji visai nepriklausomai paprasta balsų dauguma sprendžia, kas premijuotina ir kas rekomenduotina spausdinti. Jeigu komisija nuspręstų, kad nė viena jų pateikta novelė nepremijuotina, premija tais metais nesikiama ir perkeliama į ateinančius metus. Tokiu atveju kitais metais premijuojamos dvi novelės, premijų suma 500 dol.

Mecenatas — SIMAS KAŠELIONIS.

ST. ANTHONY

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

Joseph F. Gribauskas
Executive Secretary

4³/₄%

ON INVESTMENTS
Units of \$100.00
Dividend Checks
Mailed Quarterly

5%

ON BONUS SAVINGS
Units of \$1,000.00
For 3 Years
Dividends Paid
Quarterly
or Compounded

1447 So. 49th Court
CICERO, ILLINOIS 60650
Phone (Area Code 312) 656-6330

HOURS: Mon. 9-8; Tues., Thurs., Fri. 9-5; Sat. 9-1; Wed. Closed
Savings in By The 10th Of The Month Will Earn From The 1st.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Licenzijuotą lietuvių įmonę, registruotą
U. S. Department of Justice

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2808 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629 — Tel. WA 5-2787
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629 — Tel. WA 5-2737
3212 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608 — Tel. CA 5-1864

DIDELIS PASIRINKIMAS medžiagų ir visų kitų Lietuvoje
pageidaujamų prekių labai prieinamomis, žemesnėmis negu
kitur kainomis.

KREIPKITEŠ į mūsų lietuvių bendrovę, kuri turi teisę siun-
tinius siųsti be tarpininkų, tiesiai iš Chicago į Lietuvą.

Vedėjai E. ir V. ŽUKAUSKAI

PETKUS

LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYNS MODERNIOS KOPLYČIOS

jis vėl giria ir gina. Bėda tik esanti ta, kad tas girimas ir gynimas mėtomas akiai ir tinkamai nepasirošus. Diskusijoje su amerikiečiais ne-naudojamas realusis išdiskutuotas veikimo ginklas, o psichologinis, mėginant "pakelti kenčiančių lietuvių aukščiau amerikiečių masės".

Savo mintis A. Rukšėnas baigia išvada, kad tik gerai suvokę savo padėties realybę galim vertingai ją pristatyti ir kitiems.

HELP WANTED MALE

WANTED JOURNEYMEN
PLASTIC MOLD MAKERS
MILL HANDS
(CAVITY WORK)
BENCH HANDS
UPGRADERS
MOLD REPAIR
JOB SHOP EXPERIENCE
Must be able to set up work from
Blue Prints & Close Tolerances.
Steady work, good working condi-
tions & benefits.
CALL 313-571-0110
CORVER ENG. CO.
9440 GRINNELL
DETROIT, MICH.

(6-12)

FOUNDRY
SAND BLAST
SNAG GRINDERS &
CHIPPERS
Experienced only. Apply
NORTHERN CAST ALLOYS,
INC.
23801 Hoover Rd.
Warren, Mich.

(4-13)

OPPORTUNITY
FOR AN
EXPERIENCED PERSON
QUALIFIED IN
DIE CASTING
LAYOUT WORK
This is an opportunity to join the
engineering services dept. of
BENTON HARBOR
MALLEABLE
INDUSTRIES
171 Graham Ave.
Benton Harbor, Mich.
An Equal Opportunity Employer
(9-12)

MACHINISTS

Qualified journeymen who
like a variety of non-pro-
duction work in well-equip-
ped shops should call Mr. W.
Bala, 567-5300, ext. 5641.

Parke, Davis &
Company

Jos Campau at the River
Detroit, Michigan 48232

(11-13)

DIRVA

1967 METAMS
TIKTAI \$10

Tiems, kurie Dirvos dar neprenumeruoja

Šis pasiūlymas galioja tik iki 1967 m. SAUSIO 31 d. arba:
nauja prenumerata už \$10 bus priimama iki 1967 m. sausio 31 d.

Šį lapelį galima panaudoti užsisakant DIRVĄ 1967 METAMS
ir atsiunčiant tik \$10, jeigu NAUJAS skaitytojas, arba išrašyti
savo draugui ar giminei dovaną už \$10, jeigu jie Dirvos neprenu-
ruoja.

(Dirva eina tris kartus savaitėje, pilna prenumerata metams \$11.)

Panaudokite apačioje esančią atkarpą, išpildykite aiškiai, ir su
\$10 akubiai siųskite Dirvą.

DIRVA 6907 Superior Avenue Cleveland, Ohio 44103

NAUJAS DIRVOS PRENUMERATORIUS

DIRVOS ADMINISTRACIJAI, Cleveland, Ohio

Siunčiu \$10 ir prašau siųsti Dirvą šiuo adresu:

Pavardė, vardas

Adresas

Valst. Zip

Miestas

HELP WANTED FEMALE

OPERATING NURSE

Opportunity for advancement to head
nurse if qualified. May live in if
necessary, also openings for RN's—
all shifts—all depts.—Contact Direc-
tor of Nurses, Mercy Hospital, 718
N. Macomb, Monroe, Mich., CH
1-1700. Call collect. (9-15)

• Didieji STEREO RA-
DIO, TV, transistoriniai pa-
gauna visą pasaulį, RASO-
MOS, skaiciavimo, pini-
gams priimti mašinos ir t.t.
Daug pigiau kaip kitur.
Sparta atstovauja Royal,
Olympia, Burroughs, Tele-
funken, Grundig, Zenith ir
t.t.. Pranešę kuo domitės,
gausite katalogus su kaino-
mis: SPARTA, P. O. Box
237, E. Northport, N. Y.
11731.

• **Lietuvių Teisininkų Draugijos** Clevelando skyriaus narių susirinkimas įvyks š. m. sausio 29 d., 4 val. p. p., p. Lazdinių bute, 1192 E. 87 St., Cleveland, Ohio.

Darbotvarkėje: adv. Juliaus Smetonos paskaita "Amerikos teismų ir administracinių institucijų sistemos".

Valdyba prašo skyriaus narius atsilankyti ir nesi-
vėlinti.

• **Klaipėdos krašto suki-
limo** minėjimą sausio 22 d. Lietuvių salėje buvo suren-
gęs vietos LVKS Ramovės
skyrius. Minėjimo progai
pritaikyta paskaita skaitė
ramovėnas Ant. Mikoliūnas.
Savo žodyje jis iškėlė ne
sukilimo eigą, bet tuos Prū-
sų Lietuvos istorinius mo-
tyvus, kurie privedė bent
prie mažos to krašto dalies
išvadavimo.

Minėjimą atidaręs Ramo-
vės pirm. Vl. Knistauskas pa-
kvietė dalyvius atsisostijimu
pagarbtai žuvusiems. Sugiedo-
tas Lietuvos Himnas.

Trumpą, bet sklandžiai
pravestą minėjimą aplankė
apgailestingai mažas lietuvių
visuomenės būrelis.

Po minėjimo įvyko Ra-
movės metinis narių susi-
rinkimas, kuriam pirminin-
kavo F. Eidimtas, sekreto-
riavo A. Jonaitis.

Išklausius valdybos ir
kontrolės komisijos prane-

šimus, po trumpų diskusijų
valdybos veikla buvo pa-
tvirtinta, ypatingai užgi-
riant kruopštų išdininko
Mainelio darbą.

Po to buvo išrinkta val-
dyba ir kontrolės komisija
sekančiai kadencijai.

Naujoji LVS Clevelando
skyriaus valdyba jau pasi-
skirstė pareigomis sekan-
čiai:

Vl. Knistauskas — pirmi-
ninkas, Vyt. Jokūbaitis —
vicepirmininkas, Pr. Mai-
nelis — išdininkas, Ant. Jo-
naitis — sekretorius ir Juo-
zas Kaklauskas — narys
kultūros reikalams.

Kontrolės komisiją sudar-
o: Vl. Braziulis, P. Lelys
ir Ant. Jonaitis.

METINIS SUSIRINKIMAS

A. L. Tautinės Sąjungos
12-to skyriaus nariams prane-
šame, kad skyriaus meti-
nis susirinkimas įvyks sek-
madienį, 11:30 val., sausio
29 d., Dirvos patalpose.

• **Alfonsas ir Ona Mikuls-
kiai**, po "Gulbės Giesmės"
spektaklio, sausio 21 d. pa-
darė priėmimą Aukuro te-
atro nariams savo namuose.

PADEKA

Clevelando šv. Kazimiero
Lituanistinės Mokyklos Tė-
vų Komitetas nuoširdžiai
dėkoja už paruošimą ir pa-
aukavimą skanių valgių bei
prisidėjimą darbu Kalėdų
Eglutės parengime šioms
ponioms: V. Nykštėnienėi,
St. Kazlauskienėi, p. Palu-
binskienei, D. Čypkienei, N.
Balčiūnienei, B. Čyvienei,
Petraitienei, Klimaitienei,

Gulbės Giesmė

Clevelande

Visuomenė pasigedo
teatro. Tai įrodė jos gau-
sus atsilankymas į šv.
Jurgio parapijos salę,
kur sausio 21 d. vietos
Ateities Klubas pakvies-
tas viešėjo Hamiltono
dramos teatras Auku-
ras su J. Griniaus nau-
juoju istoriniu veikalu
"Gulbės Giesmė".

Veikalas ilgas ir mė-
gėjų grupei sunkiai įkan-
damas. Bet publika pa-
rodė ne tik kantrybės,
bet rado progą ir tei-
giamai įvertinti tiek
Aukuro teatro vadovės
E. Dauguvietytės-Ku-
dabienės, tiek ir jos gau-
sių taktininkų darbą.
Pirmoje eilėje savo vai-
dyba iš daugelio dalyvių
išsiskyrė pati režisie-
rė karalienė -- Žygi-
manto motinos vaidme-
ny. Savo vaidmenyse ge-

ri buvo A. Stasevičius
(Žygmantas Augustas)
ir A. Žylvytienė (Bar-
bora Radvilaitė). Kitų
pastangos teigiamai ver-
tintinos už norą ir darbą
geram tikslui.

Iškilioj vietoj pasiliko
A. Matulienės darbas,
įdėtas į turtingą ir is-
toriniam veikalui bran-
gų visų vaidinusių gar-
derobą.

Svečiai iš Hamiltono
buvo apdovanoti gėlė-
mis ir šiltu publikos at-
siliepimu.

Po ilgokai užsėtusio
vaidinimo svečiai šoko,
vaišinosi ir dalinosi iš-
pūdziais apie dramą, ku-
riai geriau suprasti nau-
dingas susipažinimas su
jos turiniu iš anksto.

Aukštesnio teatralinio
lygio ansamblyje drama-
turėjų dar didesnio pasi-
sekimo.

Pagaliam, autorius var-
gu ar ją ir taikė esa-
moms mūsų teatrinės
veiklos sąlygoms ir pa-
jėgumui.

Šiaip ar taip, Hamil-
tono Aukuro viešnage pa-
rodė, kad lietuviškasis
teatras dar nėra visuo-
menės užmirštas ir kad
jis yra visad laukiamas
svečias.

* **LIETUVIŲ SALĖS**
ir KLUBO valdyba sau-
sio 22 d. surengė tradi-
cinį pobūvį savo gau-
siems taktininkams ir jų
pastangų rėmėjams pa-
garbtai.

Vaišės atidarė pirm.
J. Malskis pakvietęs
kun. K. Žemaitį sukalbė-
ti maldą. Pasveikinus
susirinkusius bendra-
darbius ir svečius,
pirm. J. Malskis pobū-
viui vadovauti pakvietė
ilgametį buv. pirmininką
o dabar reikalų vedėją
Z. Dučmaną.

Salės B-vės ir Klubu
veiklos praeities senti-
mentai ir ateities užda-
viniai supynę gana ilgą
kalbų vainiką. Be eilės
Salės ir Klubu aktyvių
darbuotojų savo šiltu žo-
džiu dalinosi Superior
Savings & Loan Assoc.,
viceprezidentas John De
Righter, K.S. Karpis,
F. Baranauskas, A. Ba-
nys, J. Sadauskas, J.
Stempužis, J. Čiuberkis
ir kt.

Buvo perduoti County
Auditor R.J. Ferko ir
miesto tarybos narių
Turk, Banko ir Katali-
no sveikinimai.

Salės bei Klubu bend-
radarbiai ir svečiai bu-
vo vaišunami paslaugų
šeimininkų ir rengėjų.

• **Ice Follies** — viena iš
seniausių ir geriausių gru-
pių ledo baletu pastatymo-
se, atvyksta į Clevelandą ir
Arenoje pasirodys nuo va-
sario 28 iki kovo 12 d.

Bilietai kainos — 4, 3.50,
3 ir 2.50 dol. Jaunimui iki
16 m. amžiaus kai kurie
spektakliai bus duodami su
nuolaida.

Jau dabar priimami už-
sakymai paštu. Įdėkit sau
adresuotą voką, čekį ir siųs-
kit Arena Box Office, 3717
Euclid Av., Cleveland, Ohio
44115.

• **Cleveland Folk Art**
Assoc. kiekvienais metais
Music Hall patalpose, ruo-
šia Tautų Festivalį. Šiais
metais šis parengimas vyks

Skautų nepailestantis veikėjas Pranas Karalius visus laisvalaikius
praleidžia su skautais. V. Bacevičiaus nuotrauka

Ką reiškia marksistų ir katalikų dialogas?

* **V. NIUNKA**, buvęs
vienas iš kompartijos
sektorių Lietuvoje, da-
bar daugiau atsidėjęs
partijos ideologo spe-
cialybei (ypač religijos
klausimuose), pereitų
metų Mokslo ir Gyveni-
mo žurnalo 9-me nume-
ryje paskelbė straipsnį,
aiškinantį, ką reiškia
"Marksistų ir katalikų

dialogas". Reikalas aiš-
kinti, atrodo kilęs iš štai
kokios aplinkybės: "Rei-
kia pažymėti, kad ir kai
kurie ateistai dar nepa-
kankamai aiškiai suvo-
kia, ką reiškia marksis-
tų ir tikinčiųjų dialogas,
kokios objektyvios prie-
žastys jį sukelia. Kar-
tais galima išgirsti toki
samprotavimą: Leninas
mokė, kad marksistas tu-
ri būti religijos priešin-
as, tai kokių pagrindų jis ga-
li bendradarbiauti su ti-
kinčiaisiais, ar tai nėra
nuolaidžiavimas religi-
jai?"

Tai liudija, kad ir anoj
pusėj esama kreivai žiū-
rinčių į madinguosius
"bendradarbiavimus".

Būdinga, kad apie N.
Podgorny lankymąsi Ro-
moje vilniškiai laikraš-
čiai tuo tarpu tepaskelbė
TASSo pranešimą, ku-
riame kalbama apie Ita-
lijos vyriausybės lanky-
mą, bet nieko neužsime-
nama apie lankymąsi Va-
tikane. (ELTA)

CLEVELANDO PARENGIMŲ KALENDORIUS

VASARIO 4 D. Čiurlionio An-
samblio rengia blynų baltį.

VASARIO 5 -- KOVO 4 D.
Leono Urbono dailės paroda
Gallery International patalpo-
se.

VASARIO 12 D. Lietuvos Ne-
priklausomybės atstatymo 49 m.
sukakties minėjimas. Rengia
ALT Clevelando skyrius.

VASARIO 18 D. 7:30 val. vak.
dail. R. Viesulo paskaita, Ren-
gia Korpi Giedra.

KOVO 5 D. Kaziuko mugė.

KOVO 12 D. Vysk. Valančiaus
lit. mokyklos "Aukuro" ansamb-
lio koncertas.

BALANDŽIO 1 D. Vysk. Valan-
čiaus lit. mokyklos ballus.

GEGUŽES 6 D. Vysk. Va-
lančiaus lit. mokyklos ir šv.
Jurgio parap. komiteto koncer-
tas - ballus.

GEGUŽES 13 ir 14 D. Ateiti-
ninkų pavasario šventė.

GEGUŽES 28 D. Vysk. Valan-
čiaus lit. mokyklos mokslo me-
tų užbaigimas.

HELP WANTED MALE

BRIDGEPORT OPRS.

NEW MODERN PLANT
With all benefits. Must be 1st class
on aircraft work only. Norwood has
long range programs on S. S. T. and
rocket work. Call Mr. H. Kroeger for
interview.
NORWOOD PRECISION PROD.
19540 Allen Rd. Melvindale, Mich.
313 — 383-5700
An Equal Opportunity Employer
(9-15)

HELP WANTED MALE

THE CLEVELAND PNEUMATIC Tool Co.

3784 E. 78 St.
341-1700

A Subsidiary of
PNEUMO-DYNAMICS
Corp.

MACHINISTS
TO WORK ON
AERO SPACE
MISSILE and
Aircraft Components

KELLER- HYDROTEL

Contouring and profiling
Machines

HORIZONTAL BORING MILLS

TURRET LATHES

GAP TURRET LATHES

ENGINE LATHES

MILLING MACHINES

RADIAL DRILLS

NUMERICAL CONTROLLED MACHINES

GAUSITE CERA VALANDINI
ATLYGINIMĄ IR VISUS PRIEDUS

Interviewing Hours
8:15 A.M. to 5 P.M.

OR CALL

341-1700

for an interview convenient
for you.

Clevelando Vytauto draugovės draugininkas J. Pažemis sueigoje
moko, kaip suteikti pirmąją pagalbą. V. Bacevičiaus nuotrauka

Naturally
**SUPERIOR
SAVINGS**
SINCE 1909
13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.
CLEVELAND
HOME and
REMODELING
LOANS
INSURED SAVINGS

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185th St.
KE 1-7770

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• Dr. J. K. Valiūnas, Vli-ko pirmininkas, į Pietų Amerikos Lietuvių Kongresą išvyko sausio 22 dieną. Pakeliui sustos Kolumbijoj (Bogota), Peru (Lima) ir Čilėj (Santiago). Grįždamas iš kongreso sustos Urugvajų (Montevideo), Brazilijoj (Sao Paulo ir Rio de Janeiro), Venezueloj (Caracas) ir San Salvadore (El Salvador). Matysis su tų kraštų lietuvių organizacijų veikėjais ir, kur tik galės, vyriausybų, spaudos ir kt. atstovais.

• Prof. J. Baltrušaitis, Lietuvos Diplomatinės Tarnybos pareigūnas Paryžiuje, sveikinime naujajai Vli-ko valdybai, pareiškė:

"Nėra abejo, kad mūsų rezistencija turėtų būti suvienyta. Aš Jus galiu užtikrinti, kad iš mano pusės bus viskas padaryta, kad toks platus ir artimas bendradarbiavimas galėtų tęstis".

• Jonas Glemža, buvęs (1958-65) Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto Vykdomosios Tarybos pirmininkas, vasario 1 dieną bus sulaukęs 80 metų amžiaus.

Pradiniais atstatytos Lietuvos nepriklausomybės metais (1919-25) J. Glemža buvo intendanto padėjėjas Lietuvos kariuomenėj. Po to įsijungė į Lietuvos kooperatyvų ūkinę veiklą: 1925-27 buvo Lietuvos žemės ūkio Kooperatyvų Sąjungos (Lietukio) skyriaus vedėjas, o nuo 1927 iki Lietuvos okupacijos — Pieno-centro (kooperacinių pienujų sąjungos) pirmininkas ir vyriausiasis direktorius. Dalyvavo ir eilės kitų Lietuvos ūkinių organizacijų steigime bei vadovavime. Lietuvos sutėmų metu ištikimai ir atsidėjęs dalyvavo Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto darbe. Šalia Vli-ko Vykdomosios Tarybos pirmininko pareigų, buvo ir ELTOS Draugijos pirmininkas — ELTOS Informacijų leidimo rūpintojas.

Ir dabar J. Glemža tebėra Pavergtųjų Europos Tautų Seimo atstovybėj Vokietijoje, Baltų Taryboj, ir dalyvauja Rytų Europos egzilų socialdemokratų konferencijose. (E)

• Vilniuje, rašytojų sąjungos būstinėje rengiamas išleisti naujas jaunimo žurnalas skirtas jaunimui.

žurnalo vardas bus Nemunas ir jis bus leidžiamas Kaune. Redaguos rašytojas Antanas Drilinga. Pirmą numerį tikisi išleisti balandžio mėnesį. (ELTA)

KAS DALYVAVO VEKSNIŲ KONFERENCIJOJE?

Sausio 14-15 dieną New Yorke Vli-ko sukvieštoje konferencijoje dalyvavo 27 asmenys:

Iš Lietuvos Diplomatinės Tarnybos — J. Kajeckas, V. Stašinskas, A. Simutis.

Iš PLB valdybos, Amerikos LB valdybos beitar-rybos ir Kanados L.B. valdybos — S. Barzdukas, A. Nasvytis, V. Kamantas, J. Jasaitis, V. Volertas, J. Jurkūnas, J. Šlepetyš, P. Vileišis, V. Kleiza, A. Rinkūnas.

Iš Amerikos Lietuvių Tarybos — P. Grigaitis, E. Bartkus, T. Blinstrubas, V. Šimaitis.

Iš Lietuvos Laisvės Komiteto — V. Sidzikauskas, J. Puzinas, V. Vaitiekūnas.

Iš Vli-ko — J.K. Valiūnas, J. Balkūnas, B. Nemickas, J. Audėnas, A. Budreckis, R. Kezys, J. Sonda. (E.)

LIETUVIŲ FONDO ARCHYVO ATIDARYMAS

Š. m. vasario 26 d. Jaunimo Centre, Chicagoje ruošiamas LIETUVIŲ FOTO ARCHYVO oficialus atidarymas. Ta proga organizuojama foto paroda su paskaita ir oficialiaja dalimi. LFA renka foto negatyvus apie lietuvių visuomeninę ir kultūrinę veiklą ir saugoja juos atečiai. Dedamos ypatingos pastangos atrasti pamirštas ir beveik išmetimus pasmerktas istorinės reikšmės fotografijas, kurių nemaža yra šeimų albumuose ar šiaip foto mėgėjų stalčiuose. Archyvas tas fotografijas perfotografuoja, negatyvus pasilaiko, fotografijas grąžina savininkui. Archyvo globoje jau yra virš 500 negatyvų.

LFA atidarymo proga yra ruošiamas foto paroda, prie kurios yra kviečiami prisidėti visi lietuviai fotografai ir foto mėgėjai, kurie turi istorinės reikšmės fotografijų — svarbesnių įvykių vaizdų, žinomų as-

Toronto skautų tautinių šokių grupė, vadovaujama A. Biškevičienės, Klaipėdos atvadavimo minėjime išpildžiusi meninę programą. S. Dapkaus nuotrauka

TORONTE PAMINĖJO KLAIPĖDOS ATVADAVIMĄ

Klaipėdos Krašto išsivadavimo ir prisijungimo prie Lietuvos 44 metų sukakties minėjimas buvo suruoštas Lietuvių Namuose sausio 15 d. Minėjimą ruošė Mažosios Lietuvos Bičiulių ir to paties krašto Moterų Draugijos.

Susidomėjimas minėjimu buvo gana didelis, nes atsilankė į jį žymiai daugiau negu buvo tikėtasi. Mažosios Lietuvos Bičiulių Draugijos pirmininkas L. Tamašauskas, trumpai nusišė šio minėjimo tikslą, pakvietė žodį tarti Konsulą dr. J. Žmuidziną, kuris nuoširdžiai pasveikino šio minėjimo rengėjus ir į jį atsilankiusius, išskėlė nuo priešmindauginių laikų to krašto pa-

menų portretų ir pan. Parodoje pramatyta platesnės apimties sekcija apie lietuvių gyvenimą tremties stovyklose Vokietijoje. Medžiagą šiai parodai siųsti šiuo adresu: Algimantas Kezys, S. J., 2345 West 56 St., Chicago, Ill. 60636. Pagaideautina, kad parodai skirtos nuotraukos būtų 11x14 inčų dydžio, nemontuotos, darytos ant Kodakromide F ar Brovira 111 DW popieriaus, neglosuotos. Prie kiekvienos nuotraukos turi būti vaizdo aprašymas, metrika ir foto grafo pavardė. Po parodos nuotraukos bus grąžintos savininkui, arba susitarus su krauto Archyve. Per atidarymą bus galima įteikti Archyvui skirtą medžiagą — negatyvus ar fotografijas. Visais reikalais kreiptis į Algimantą Kezij, S.J. duotu adresu.

Iš PRAEITIES ARCHYVŲ. Respublikos prezidentas Antanas Smetona Pajavyony 1927 m. rugpjūčio 27 d. katalikų sutikimo vietoje. Šią nuotrauką T. Karaliūtė atsiuntė Lietuvių Foto Archyvui Chicagoje.

VASARIO 16 MINĖJIMAS

LST Korp! Neo-Lithuania Chicagoje rengia iškilmingą Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjimą, kuris įvyks vasario 5 d., sekmadienį, 3 val. p. p. Jaunimo Centro didžiojoje salėje.

PROGRAMA

3 val. p. p. minėjimo atidarymas. Invokacija — GINTAUTAS SABATAITIS, S. J. Paskaitą skaitys dr. ALGIRDAS BUDRECKIS, VLIKO valdybos narys, kalbės gen. konsulas dr. PETRAS DAUŽVARDIS.

4 val. meninė programa, kurią išpildys korporacijos jaunieji talentai: piano — Mykolas Drunga; duetas — Vyt. Nakas ir Zita Burneikytė; poezija — Danguolė Šukelytė; deklamacijos — Eglė Juodvalkytė ir Danguolė Šukelytė; montažas — Kristina Sabaliauskaitė; Lietuvos vaizdai — Uosis Juodvalkis ir piano živilė Keliuotytė; dainos — Viktorija Brazdžionytė, Karolė Domeikaitė, Gina Luneckaitė, Virginija Strasevičiūtė ir Daiva Vaitkevičiūtė; gitara — Romas Česas.

Visa programa užtruks apie 2 val. Meninę programą praves Liucija Virpsaitė.

5 val. kavutė.

Kviečiamas jaunimas ir visuomenė.

LST Korp! Neo-Lithuania Chicagoje

tre sausio 21 d., apie lietuviškos spaudos aktualijas kalbėjo žurn. H. Žemelis, išdėstęs savo nuomonę apie mūsų spaudos neigiamas ypatybes. Prelegentas palietė apie dešimt pavyzdžių. Diskusijos buvo ilgos. Dalyvavo virš 20 spaudos darbuotojų. Mintis pareiškė: J. Bertulis, A. Rūkštelė, Alg. Pužauskas, Alg. Budreckis, B. Brazdžionis, V. Zalatorius ir kiti. Popietę pravedė LŽ S-gos Chicago skyriaus pirmininkas Antanas Gintneris.

• Stasys Šiaučūnas, LB Chicago Apygardos valdybos pirmininkas, ilgesnį laiką išbuvęs ligoninėje, sugrįžo į namus, bet dar nėra galutinai pasveikęs. Tačiau sveikata gerėja ir toliau gydosi namuose ir tvirtėja.

• Zita Burneikytė ir Vytautas Nakas, abu Korp! Neo-Lithuania senjorai, padainuos dueto Korporacijos rengiamame Vasario 16 d. minėjime. Dainavimą meną jie studijuoja operos solistės Izabelės Motiekaitienės vedamoje studijoje. Jie dainuos dvi dainas: "Ant Vilijos krantų", muzika Balčiūno, ir Paltanavičiaus harmonizuotą liaudies dainą "Brolužėlis žirgelį balnojo". Jiems akomponuos Mongirdas Motiekaitis.

• Algimanto Kezio, S. J. foto paroda įvyks Balzeko muziejuje. Atidarymas sekmadienį, vasario 5 d., 7 val. vak.

Visą vasario mėn. parodą bus galima lankyti kasdien nuo 1 iki 4:30 val. p. p. Balzeko Lietuvių Kultūros muziejus yra 4012 Archer Ave. Tel. 847-2441.

• MEČYS ŠIMKUS, teisininkas, kviečia visus Dirvos naktininkus, gyvenančius Chicagoje ar apylinkėse tuoj pat atvykti į jo kontorą su tvarkyti savo 1966 metų pajamų mokesčius. Jis tai atliks Jums tikrai tvarkingai, tiksliai ir greitai, nes toje srityje turi ilgą ir didelį patyrimą. Jei nesi dar jo klientas, būk — būsi patenkintas.

4259 So. Maplewood Ave. Chicago, Illinois. Telef. CL 4-7450. Val. 9-3 ir 5-8.

AUKOS DIRVAI

P. Sideravičius, Chicago .. 2,00
S. Malinauskas, Detroit 2,00
J. Lesčinskas, Detroit 3,00

LOS ANGELES

• Bronius Gediminas lietuviškomis radijo valandėlėmis varo didelį kultūrinį darbą. Už tą lietuvių yra labai jam dėkingi. Šeštadienį, sausio 21 d., buvo 765-ta lietuviška valandėlė. Tai nuveikta labai daug. Ką ir sakyti. Tačiau norėčiau pareikšti vieną pageidavimą, būtent, B. Gediminas privaleitų taisyti kalbėtojų kirčiavimus.

K. Jurandė

• Long Beach Lietuvių Klubo narių susirinkimas, š. m. sausio 14 d. išsirinko naują valdybą: pirm. Br. Morkis, vicepirm. Juozas Matijšaitis, protokolų sekretorius Povilas Petrakis, kasininkas Vincas Archis ir finansų sekretorė Ona Mekišienė.

Revizijos Komisijon išrinkti: Juozas Balsevičius, Marija Astukienė ir Bronius Basiulis.

Nutarta švesti Vasario 16-tą ir susirinkimo nariai pavedė valdybai rūpintis šventės pravedimu. Po susirinkimo buvo vaišės.

Klubu narys

DETROIT

NAUJA VALDYBA

Š. m. sausio mėn. 22 d. įvykusiame Vilniaus Krašto Lietuvių S-gos, Detroito skyriaus metiniame narių susirinkime išrinkta nauja skyriaus valdyba: pirm. Kazys Veikutis, sekr. Marijonas Janukaitis ir išdininkė Valė Osteikienė. Kontrolės Komisijon išrinkti: Jonas Kirtiklis, Alfonsas Rimba ir Albertas Misiūnas.

NEW JERSEY

• Ieva Trečiokienė, iš Orange, N. J. senosios kartos visuomenės veikėja, sausio 27 d. išplaukia atostogų keliom savaitėm į Vakarų Indijos salas.

V. Aglinskas, Chicago 4,00
A. Plimpė, Chicago 5,00
J. Škėma, Clark 1,00
A. Diržys, Brooklyn 1,00
J. Stelmokas, Media 4,00
P. Sirgėdas, Chicago 1,00
A. Griauzdė, Boston 3,00
A. Mikalkėnas, Detroit 4,00
V. Navickas, Hamilton 2,00
P. Dagys, Columbus 4,00
C. Karališ, Cleveland 6,00
V. Gudaitis, Chicago 5,00